

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
lag om förvaltning av samarbetet vid de yttre gränserna**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om förvaltning av samarbetet vid de yttre gränserna. Lagen föreslås omfatta bestämmelser som motsvarar strukturfondslagstiftningens bestämmelser om beredning, förvaltning, uppföljning, tillsyn och inspektion av gemensamma operativa program som genomförs vid gemenskapens yttre gränser och samfinansieras inom ramen för det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet. Programmen ersätter de grannskaps-

program som åren 2004–2006 genomförts i gränsområdet mellan Finland och Ryssland. Lagen föreslås också omfatta bestämmelser om utnämningen av, uppgifterna för och befogenheterna för programmens gemensamma förvaltningsmyndigheter att bevilja för projekt den statliga medfinansiering som motsvarar gemenskapsfinansieringen av samarbetet vid de yttre gränserna.

Lagen avses träda i kraft på sommaren 2008.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL.....	2
ALLMÄN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÄGE	5
2.1 Lagstiftning och praxis.....	5
2.1.1. Bestämmelser om Europeiska gemenskapens region- och strukturpolitik under programperioden 2000–2006	5
2.1.2. Bestämmelser om Europeiska gemenskapens finansiering av yttre förbindelser när det gäller samarbetet mellan Ryssland och Finland vid de yttre gränserna 2000–2006	5
2.2 Lagstiftningen om och praxis för samarbetet vid de yttre gränserna 2000–2006	5
Lagstiftningens utveckling	5
Förvaltning av strukturfondsprogrammen	6
Tillsyn och inspektion i fråga om medel från strukturfonderna	7
Återkrav av medel från strukturfonderna och vissa andra bestämmelser.....	8
Praxis.....	9
Närområdessamarbete	10
2.3 Den internationella utvecklingen och utländsk lagstiftning under programperioden 2007–2013	10
2.3.1. Internationell utveckling och EG:s lagstiftning.....	10
ENPI-förordningen.....	11
Kommissionens tillämpningsförfordning	12
Europeiska gemenskapernas budgetförfordning.....	12
Strategidokument	12
PraG-handboken.....	13
2.3.2. Utländsk lagstiftning	13
2.4 Bedömning av nuläget	14
Förvaltningsmodellens funktion.....	14
Förvaltningskommittéer och anvisande av medel till stödmottagare	14
Övervakningskommittéer	15
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	15
3.1 Målsättning	15
3.2 De viktigaste förslagen.....	15
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	17
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	17
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	18
4.3 Miljökonsekvenser	18
4.4 Samhälleliga konsekvenser	18
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	19
5.1 Beredningsskeden	19
5.2 Utlåtanden	19
5.3 Fortsättningsberedningen	20
DETALJMOTIVERING	21
1 LAGFÖRSLAG	21
1.1 Lag om förvaltning av samarbetet vid de yttre gränserna	21
1 kap. Allmänna bestämmelser	21

2 kap.	Gemensamma operativa program och förvaltningen av dem.....	22
3 kap.	Ekonomisk förvaltning.....	28
4 kap.	Tillsynen över gemensamma operativa program	34
5 kap.	Särkilda bestämmelser	36
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	37
3	IKRAFTTRÄDANDE	38
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	38
	LAGFÖRSLAG	41
	om förvaltning av samarbetet vid de yttre gränserna	41

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Europeiska gemenskapernas kommission lade i september 2004 fram förslag till de nya bestämmelser om gemenskapens finansiering av yttre förbindelser som ingick i förslaget Agenda 2007. Utifrån förslagen godkändes nya finansieringsförfordningar under andra halvåret av 2006.

Den finansiering som unionens grannstater beviljats med stöd av rådets förordning (EG, Euratom) nr 99/2000 om bistånd till partnerstaterna i Östeuropa och Centralasien, nedan TACIS-förordningen, och rådets förordning (EG) nr 1488/96 om finansiella och tekniska stödåtgärder för reformering av ekonomiska och sociala strukturer inom ramen för partnerskapet mellan Europa och Medelhavsområdet, nedan MEDA-förordningen, har nu koncentrerats till det nya europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet (European Neighbourhood and Partnership Instrument), nedan ENPI. Samtidigt beslutade man att överföra det samarbete vid de yttre gränserna som tidigare i enlighet med strukturfondsbestämmelserna finansierats av Europeiska regionala utvecklingsfonden, nedan ERUF, inom ramen för Interreg III-programmen i medlemsstaterna till det nya instrumentets tillämpningsområde. Den finansiering som riktas till unionens kandidatländer och till de stater som inom de närmaste åren antas nå status som kandidatland avskiljdes till ett instrument för stöd inför anslutningen (Instrument for Pre-Accession), nedan IPA, som behandlas i rådets förordning (EG) nr 1085/2006 av den 17 juli 2006.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1638/2006 om fastställande av allmänna bestämmelser för upprättandet av ett europeiskt grannskaps- och partnerskapsinstrument, nedan ENPI-förordningen, gavs den 24 oktober 2006 och tillämpas åren 2007–2013.

De bestämmelser i ENPI-förordningen som gäller gränsöverskridande samarbete innebär många förändringar i det system som tidigare tillämpats i de s.k. grannskapsprogrammen.

Viktiga reformer är att samma regler tillämpas på den finansiering som används inom unionen och i partnerländerna, att gemenskapsfinansieringen av samarbetet vid de yttre gränserna koncentreras till en rubrik i budgeten, att de gemensamma förvaltningsmyndigheternas uppgifter och ansvar utvidgas till att gälla även utanför unionen och att en så stor jämlikhet som möjligt vid beredningen och förvaltningen av programmet råder mellan de medlemsstater och partnerstater som deltar i programmet.

Bestämmelser om finansieringen av samarbetet vid unionens yttre gränser och om förvaltningen av programmen finns i lagen om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna (1353/1999), nedan strukturfondslagen av år 1999, som har upphävts genom strukturfondslagen (1401/2006), nedan nya strukturfondslagen, som trädde i kraft vid ingången av 2007. Den finansiering som används i partnerstaterna har hittills förvalts av Europeiska gemenskapernas kommissions representation i landet i fråga, och Finland har inte haft några särskilda nationella bestämmelser om detta. I det nya systemet hör samarbetet vid de yttre gränserna inte längre till verksamhetsområdet för gemenskapens strukturfonder och således inte heller till tillämpningsområdet för den nya strukturfondslagen. Ett genomförande av nya program för samarbete vid de yttre gränserna kräver dock en nationell lagstiftning i Finland.

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om förvaltning av samarbetet vid unionens yttre gränser. Lagen föreslås omfatta bestämmelser om den nationella beredningen, förvaltningen, uppföljningen, övervakningen och inspektionen av programmen för samarbete vid de yttre gränserna. Lagen föreslås också omfatta bestämmelser om val av gemensamma förvaltningsmyndigheter för programmen, om dessa myndigheters uppgifter och befogenheter och om den nationella medfinansieringen av gemenskapsfinansieringen av samarbetet vid de yttre gränserna.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

2.1.1. Bestämmelser om Europeiska gemenskapens region- och strukturpolitik under programperioden 2000–2006

Bestämmelser som gäller Europeiska gemenskapens region- och strukturpolitik finns i artiklarna 158–162 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, nedan EG-fördraget. Dessutom finns bestämmelser om Europeiska socialfonden i artiklarna 146–150 i EG-fördraget. Med stöd av dessa gavs i Europeiska gemenskapen flera förordningar om region- och strukturpolitiken för programperioden 2000–2006. Allmänna bestämmelser om strukturfonderna har utfärdats i rådets förordning (EG) nr 1260/1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna, nedan den allmänna förordningen. I förordningen finns bestämmelser om de allmänna principer som tillämpas vid beviljande av stöd från strukturfonderna. Dessutom reglerar förordningen programarbetet, stöd från fonderna, finansförvaltning, uppföljning och utvärdering av program, övervakning av den ekonomiska förvaltningen, offentlighet och kommittéer.

Strukturfonderna är Europeiska regionala utvecklingsfonden, nedan ERUF, Europeiska socialfonden, utvecklingssektionen för Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket och Fonden för fiskets utveckling. Varje strukturfond omfattas av särskilda bestämmelser. Samarbetet vid de yttre gränserna inom EU har finansierats av ERUF som en del av gemenskapsinitiativet Interreg. ERUF behandlas i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1783/1999 om Europeiska regionala utvecklingsfonden.

2.1.2. Bestämmelser om Europeiska gemenskapens finansiering av yttre förbindelser när det gäller samarbetet mellan Ryssland och Finland vid de yttre gränserna 2000–2006

De bestämmelser som tillämpas på upprättandet och genomförandet av Europeiska gemenskapernas allmänna budget har fastställts genom rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget, nedan budgetförordningen. Genomförandebestämmelserna för förordningen har fastställts i kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002 om genomförandebestämmelser för rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget, nedan genomförandeförordning för budgetförordningen.

I budgetförordningen finns inte bara de grundläggande reglerna för budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen utan i den fastställs också reglerna för bokföring och bokslut, ingående av avtal om offentlig upphandling och beviljande av bidrag. I budgetförordningen finns särskilda bestämmelser som gäller finansieringsöverenskommelser för kommissionens och medlemsländernas operativa program som ingås inom ramen för bl.a. TACIS- och MEDA-förordningarna samt ENPI-förordningen. Budgetförordningen är senast ändrad genom rådets förordning (EG, Euratom) nr 1995/2006 och genomförandeförordningen för budgetförordningen genom kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 478/2007.

De primära rättsliga bestämmelserna för Europeiska gemenskapens finansiering av yttre förbindelser finns i fråga om TACIS- och MEDA-förordningarna och den ENPI-förordning som ersätter dessa fr.o.m. den 1 januari 2007 i artiklarna 179, 181a, 251 och 308 i EG:s grundfördrag och i artikel 203 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

De primära rättsliga bestämmelserna för Europeiska gemenskapens finansiering av yttre förbindelser finns i fråga om TACIS- och MEDA-förordningarna och den ENPI-förordning som ersätter dessa fr.o.m. den 1 januari 2007 i artiklarna 179, 181a, 251 och 308 i EG:s grundfördrag och i artikel 203 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

2.2 Lagstiftningen om och praxis för samarbetet vid de yttre gränserna 2000–2006

Lagstiftningens utveckling

I strukturfondslagen av år 1999 finns bestämmelser om sådana program för samarbete vid de yttre gränserna som genomförs i Finland när det gäller den finansiering som används i Finland och förvaltningen av program. Lagen har ändrats genom lag (1286/2000), genom vilken bestämmelser om Interreg och andra program för gemenskaps-

initiativ togs in i lagen. Dessutom har strukturfondslagen av år 1999 ändrats genom lag (115/2003), vilket främst innebar en precisering av förvaltningskommitténs beslutsförfarande i vissa program. Med stöd av lagen har dessutom utfärdats en förordning om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna (1354/1999), nedan strukturfondsförordningen av år 1999.

Budgeteringsförfarandet förenklades genom att man 2000 inom olika förvaltningsområden tog i bruk ett samlingsmoment.

Förvaltning av strukturfondsprogrammen

Strukturfondslagen av år 1999 tillämpas enligt dess 1 § på genomförandet av program som delfinansieras med medel från Europeiska gemenskapens strukturfonder samt på förvaltningen av, tillsynen över och inspektionen av finansieringen ur strukturfonderna och av den motsvarande nationella medfinansieringen. Lagen ska tillämpas om det inte finns några bestämmelser i andra lagar som avviker från den.

Medlen i strukturfonderna redovisas enligt lagens huvudregel i statsbudgeten. När det gäller sådana program för gemenskapsinitiativet Interreg som förvaltas i Finland, t.ex. de nuvarande programmen för samarbete vid de yttre gränserna, redovisas medlen direkt till det landskapsförbund som utsetts till förvaltningsmyndighet i programdokumentet.

I 2 och 3 kap. i strukturfondslagen av år 1999 finns de för programförvaltningen centrala bestämmelserna om förvaltningsmyndigheterna och de utbetalande myndigheterna, deras uppgifter, rätt att ge anvisningar och utfärda föreskrifter för utförande av uppgifterna samt deras inspektionsrätt. Förvaltningsmyndigheterna definieras enligt den allmänna förordningen per program i 6 § i lagen. Förvaltningsmyndighet i fråga om gemenskapsinitiativprogrammen Interreg är det landskapsförbund som nämns i programdokumentet. Förvaltningsmyndigheter för Finlands nuvarande program för samarbete vid de yttre gränserna är Lapplands förbund för Interreg IIIA Nord-programmet och dess delprogram Kolarctic, Norra Österbottens förbund för grannskapsprogrammet Euregio Karelia och Syd-karelen förbund för grann-

skapsprogrammet för sydöstra Finland – Ryssland.

Förvaltningsmyndighetens centrala uppgift är enligt den allmänna förordningen att ansvara för att förvaltningen och genomförandet av respektive program sker effektivt och på ett korrekt sätt. Förvaltningsmyndigheten och kommissionen går årligen igenom resultaten från året innan i samband med rapporten om genomförandet. Förvaltningsmyndigheten kan dessutom enligt 8 och 8 a § i strukturfondslagen av år 1999 ge de utbetalande myndigheterna och de övriga ministerier som använder medel från strukturfonderna anvisningar och allmänna föreskrifter om förvaltningen av, tillsynen över och inspektionen av programmen för strukturfonderna, om fullgörandet av skyldigheterna enligt den allmänna förordningen nödvändigtvis kräver det.

När det gäller ärenden som inte hör till området för lagstiftningen eller som annars inte kräver riksdagens samtycke kan förvaltningsmyndigheten enligt 9 och 9a § i strukturfondslagen av år 1999 avtala om nödvändiga arrangemang som kan anses sedvanliga och gäller verkställigheten av förvaltningsuppgifterna inom programmen för strukturfonderna. Avtal kan ingås med Europeiska gemenskapernas kommission, med de myndigheter som i de övriga medlemsstaterna inom Europeiska unionen handlar uppgifter som gäller strukturfonderna eller med andra instanser som handhar sådana uppgifter i medlemsstaterna. Förvaltningsmyndigheten kan även avtala om sådana verkställighetsarrangemang som en teknisk samordning av ett strukturfondsprogram och ett program som genomförs utanför Europeiska unionen och finansieras av Europeiska gemenskapen kräver.

De förbindelser till kommissionen och från kommissionen till Finland som behövs inom den ekonomiska förvaltningen är koncentrerade till den utbetalande myndigheten som för Interreg-programmens del är det landskapsförbund som utsetts till förvaltningsmyndighet för ett program. Uppgifterna som utbetalande myndighet och förvaltningsmyndighet sköts i förbundet av olika enheter.

Den utbetalande myndighetens uppgift är enligt den allmänna förordningen att utarbeta och till kommissionen förmedla ansökningar

om utbetalning av medel i strukturfonderna och att ta emot betalningar av kommissionen. Ansökan om utbetalningar görs i efterskott utifrån faktiska kostnader, i regel tre gånger om året. Dessutom ska den utbetalande myndigheten verifiera utgifterna i utgiftsredovisningen. Betalningsförbindelser för vilka det inte har kommit in någon godtagbar ansökan om utbetalning senast vid utgången av det andra kalenderåret efter det år då beslutet om godkänd åtgärd eller uppgift fattades, föräldras och tas på nytt in i Europeiska unionens budget. Denna s.k. n+2-regel togs i bruk under programperioden 2000–2006 och dess syfte är att effektivisera användningen av gemenskapens medel.

I 16 § i strukturfondslagen av år 1999 finns en bestämmelse om beredning av programmen för strukturfonderna. I bestämmelsen hänvisas i fråga om beredningen av de regionala programmen för strukturfonderna till de förfaranden som anges i regionutvecklingslagen (602/2002). Enligt 13 § i regionutvecklingslagen svarar landskapsförbunden i fråga om sina egna områden för utarbetandet av förslag som gäller de regionala strukturfondsprogram som ska delfinansieras ur Europeiska gemenskapens strukturfonder. Förslagen som gäller programmen ska utarbetas i samverkan med de statliga myndigheterna, kommunerna och de andra offentligt rättsliga och privaträttsliga juridiska personer som deltar i genomförandet av programmen.

Enligt paragrafens 2 mom. ska inrikesministeriet i samverkan med övriga ministerier och landskapsförbunden samt med andra sammanslutningar och organisationer som deltar i genomförandet av programmen, utgående från landskapsförbundens förslag, utarbeta programförslag som föreläggs statsrådet.

Det centrala regionala organet för Interreg-programmen är förvaltningskommittén. Kommittén tillsätts av inrikesministeriet som samtidigt beslutar om dess sammansättning. I strukturfondslagen av år 1999 finns bestämmelser om förvaltningskommitténs uppgifter, beslutsförfarande, förvaltningskommitténs sekretariat och inrikesministeriets inspektionsrätt. Förvaltningskommitténs centrala uppgift är att samordna och fördela finansieringen ur strukturfonderna och den nationella

finansieringen samt att ge utlåtanden om projekts lämplighet för programmet och finansieringen av dem. För att stöd ska kunna beviljas för ett projekt måste förvaltningskommittén ha förordat finansieringen av projektet. Förvaltningskommittén handlägger alla projektansökningar. I de Interreg-program som genomförs utanför Finlands gränser grundar sig förvaltningen på avtal som ingåtts mellan de deltagande länderna. I grannskapsprogrammet sydöstra Finland-Ryssland och grannskapsprogrammet Euregio Karelia kallas förvaltningskommittén för urvalskommitté.

I 24 § i strukturfondslagen av år 1999 finns bestämmelser om övervakningskommittéer. För varje strukturfondsprogram ska en övervakningskommitté tillsättas. Övervakningskommitténs uppgifter bestäms med stöd av den allmänna förordningen. Den centrala uppgiften är att sörja för effektiviteten och kvaliteten när programmet verkställs. Medlemmar i övervakningskommittéerna är företrädare för de finansierande ministerierna, landskapsförbunden, närings- och arbetsmarknadsorganisationerna samt miljö- och jämställdhetsorganisationerna. En företrädare för kommissionen och vid behov för Europeiska investeringsbanken deltar i kommittéernas arbete som rådgivare.

Tillsyn och inspektion i fråga om medel från strukturfonderna

Bestämmelserna om tillsyn och inspektion är enligt 2 § i strukturfondslagen av år 1999 till sin natur sekundära och tillämpas endast på det som inte föreskrivs i speciallagstiftning.

Den grundläggande bestämmelsen om tillsyn finns i 25 §. Där föreskrivs att den som beviljar medel från strukturfonderna bär det primära ansvaret för tillsynen över och inspektionen av de medel som den beviljat från strukturfonderna. Varje ministerium som beviljar antingen medel från strukturfonderna eller nationell offentlig medfinansiering svarar för att tillsynen och inspektionen ordnas på ett ändamålsenligt sätt inom sitt förvaltningsområde. Det primära ansvaret för att medel som beviljats för ett projekt används för det syfte för vilket de har beviljats åligger

således enligt gemenskapens och den nationella lagstiftningen den myndighet som har beviljat medlen.

Den grundläggande principen framgår också av 27 och 28 § i lagen. Enligt 27 § utför det ministerium som använder medel från strukturfonderna inspektioner som gäller användningen av de medel från strukturfonderna som ministeriet fördelat och beviljat. De riktar sig mot den som förmedlar och beviljar finansiering samt mot finansieringsmottagarna. I paragrafen finns dessutom bestämmelser om överföring av inspektionsbehörigheten till en annan myndighet eller en oberoende revisor samt bestämmelser om jäv för revisorn och omständigheter som ska beaktas vid inspektionen. I 28 § i lagen finns en bestämmelse om inspektionsrätten för en instans inom ministeriets förvaltningsområde och för ett förbund på landskapsnivå och deras rätt att bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att utföra inspektioner.

I 29 och 30 § i strukturfondslagen av år 1999 finns bestämmelser om förvaltningsmyndighetens och den utbetalande myndighetens inspektionsrätt. Bestämmelserna om förvaltningsmyndighetens inspektionsrätt baserar sig på artikel 34 i den allmänna förordningen. Förvaltningsmyndigheten ska ansvara för att genomförandet sker effektivt och på ett korrekt sätt, och detta säkerställs särskilt genom att det genomförs kontrollåtgärder enligt principerna för en sund ekonomisk förvaltning. I fråga om den utbetalande myndigheten baserar sig inspektionsrätten på artikel 32 i den allmänna förordningen, enligt vilken den utbetalande myndigheten ska verifiera de faktiska utgifter som anmälts i ansökan om utbetalning. Inspektionsrätten behövs för utförande av denna uppgift.

Enligt 29 och 30 § i strukturfondslagen av år 1999 kan förvaltningsmyndigheten och den utbetalande myndigheten utföra sådana inspektioner som riktar sig mot dem som förmedlar och beviljar finansiering samt mot finansieringsmottagarna och har samband med användningen av medlen från strukturfonderna. De kan utföra inspektioner inom andra ministeriers förvaltningsområden endast på begäran av Europeiska gemenskapernas kommission, på grund av en allvarlig un-

derlåtelse att inspektera medel från strukturfonderna eller av något annat vägande skäl. Inspektionsrätten begränsar sig till användning av medel från strukturfonderna. Någon annan förvaltningsmyndighet och utbetalande myndighet än inrikesministeriet kan utföra inspektioner som gäller medel från strukturfonderna och som förbunden på landskapsnivå använt eller beviljat, endast av ett sådant vägande skäl som avses ovan. I paragraferna föreskrivs också om möjligheten att bemyndiga en myndighet eller en oberoende revisor att utföra inspektion.

I 26 § i strukturfondslagen av år 1999 föreskrivs att förvaltningsmyndigheten, den utbetalande myndigheten och ett ministerium som använder medel från strukturfonderna har rätt att få de uppgifter om användningen av medel i strukturfonderna som de behöver för att kunna utföra sitt uppdrag. Rätten att få uppgifter baserar sig på begäran om uppgifter och gäller framför allt myndigheter. När uppgifterna gäller en stödtagare, har förvaltningsmyndigheten och den utbetalande myndigheten rätt att i enskilda fall få uppgifter genom förmedling av det ministerium som använder medel från strukturfonderna.

I 30a § i lagen finns separat en bestämmelse om inrikesministeriets inspektionsrätt inom program för gemenskapsinitiativen Interreg och Urban. Bestämmelsen behövs för skötseln av de uppdrag inom program för gemenskapsinitiativen Interreg och Urban som nämns i artikel 38 i den allmänna förordningen och som ligger inom statens ansvar.

I lagen finns i anslutning till tillsyn och inspektion ytterligare bestämmelser om metoder och principer för inspektion, rättigheterna för den person som utför inspektion och skyldigheterna för den som blir föremål för inspektion, handräckning och den slutliga deklaration som avses i artikel 38 i den allmänna förordningen. Deklarationen utgör en viktig del av avslutande av strukturfondsprogrammen.

Återkrav av medel från strukturfonderna och vissa andra bestämmelser

I 37 § i strukturfondslagen av år 1999 finns bestämmelser om återkrav av medel från

strukturfonderna och av den motsvarande statliga medfinansieringen. Bestämmelserna har tagits in i lagen för att säkerställa en korrekt ekonomisk förvaltning. Dessutom finns i lagen bestämmelser om datasystemet för uppföljning av strukturfondsprogrammen, om åläggande av betalningsskyldighet som baserar sig på statens regressrätt och om överklagande.

Praxis

För programperioden 2000–2006 utarbetade Finland sammanlagt tre Interreg-program som antogs av kommissionen och som genomförs vid gränsen mot Ryssland: IIIA-programmen för sydöstra Finland-Ryssland och Karelen samt delprogrammet Kolarctic i Interreg IIIA Nord-programmet. Dessa program har genom beslut av Europeiska gemenskapernas kommission gjorts om till grannskapsprogram 2004. I samband med detta bytte Karelenprogrammet namn till Euro-regio Karelia. Bakgrunden till ändringen var en strävan efter att effektivare än tidigare samordna finansieringsorganen Interreg och TACIS för att på detta sätt kunna genomföra bättre och större samprojekt med Ryssland.

I gemenskapsinitiativprogrammen Interreg beviljas stöd från strukturfonderna av det landskapsförbund som nämns som förvaltningsmyndighet och utbetalande myndighet i programdokumentet. Det slutliga beslutet om beviljande av nationell offentlig finansiering fattas av den behöriga myndighet som har berett ärendet för förvaltningskommitténs sekretariat och förvaltningsrådet. Vid beviljande av stöd följs specialbestämmelserna för respektive förvaltningsområde. Enligt inrikesministeriets anvisning om användningen av regionalt utvecklingsstöd av den 14 januari 2004 till regionutvecklingsmyndigheterna har regionalt utvecklingsstöd under vissa förutsättningar även kunnat beviljas statliga räkenskapsverk. Enligt regionutvecklingslagen, som tillämpas inom inrikesministeriets ansvarsområde, ska den som ansöker om stöd själv delta i de kostnader som orsakas av projektet och maximibeloppet för stödet, 70 %, får inte överskridas ens av särskilt tungt vägande skäl. För ett statligt räkenskapsverks del fylls kriteriet om egen finansiering, om

räkenskapsverket är projektförvaltare och de övriga sökandena deltar i projektets finansiering.

För valet av projekt som finansieras genom grannskapsprogram ansvarar förvaltnings- eller urvalskommittén genom att ge utlåtande om projekts lämplighet för programmet. Förutom programområdets landskapsförbund deltar också de statliga regionförvaltningsmyndigheterna i bedömningen av ansökningarna innan de behandlas i kommittén.

Efter det att förvaltnings- eller urvalskommittén i sitt utlåtande har förordat finansieringen av projektet beslutar programmets förvaltningsmyndighet om beviljande av ERUF-stöd efter att ha kontrollerat att projektet är förenligt med den nationella lagstiftningen och Europeiska gemenskapens lagstiftning, att det uppfyller eventuella villkor som kommittén ställt och efter att ha fått ett finansieringsbeslut från den nationella finansierande myndigheten. När det gäller TACIS-finansieringen skriver Europeiska gemenskapernas kommissions representation i partnerlandet ett kontrakt om bidrag med den samordnande stödmottagaren på de blanketter som finns som bilaga till PraG-handboken och som tillämpas på gemenskapens externa förbindelser.

Övervakningskommittén för programmet styr genomförandet av programmet genom att godkänna kompletteringen av programdokumentet och projektens urvalsgrunder. Den godkänner årliga verksamhetsrapporter, dvs. årsrapporter. Dessutom behandlar övervakningskommittén förvaltningsmyndighetens lägesöversikt på varje sammanträde. Till övervakningskommittén ges också regelbundna rapporter om hur utvärderingen fortskrider, och kommittén godkänner eventuella programändringar utifrån uppföljnings- och utvärderingsrapporterna. Europeiska gemenskapernas kommission fattar beslut om programändringarna.

Övervakningskommittén försöker också bidra till att förenhetliga programpraxis och programförfaranden inom olika förvaltningsområden. Behovet att förenhetliga gäller val av, beslutsfattande om och beviljande och utbetalning av finansiering för projekten.

I övervakningskommittéernas verksamhet är samarbetet mellan de olika förvaltnings-

områdena väsentligt. Ett välfungerande samarbete med Europeiska gemenskapernas kommission är också viktigt. Kommissionens representant är rådgivande medlem i övervakningskommittén. Representanten följer också upp att de krav som kommissionen ställer på programmet beaktas och deltar aktivt i diskussionen om programmets strategi i övervakningskommittén.

Närområdessamarbete

Närområdessamarbetet mellan Finland och Ryssland regleras av ett mellanstatligt avtal om samarbete i Murmanskområdet, Karelska republiken, S:t Petersburg och Leningradområdet som undertecknades den 20 januari 1992. Närområdessamarbetet genomförs i enlighet med den strategi för Finlands närområdessamarbete som statsrådet fastställt den 22 april 2004 och den anvisning om de administrativa procedurerna för Finlands närområdessamarbete som ministerutskottet för närområdesärenden fastställde den 26 maj 2000 (ny version den 12 juli 2001). Finlands närområdessamarbete koordineras av utrikesministeriet. Anslagen för närområdessamarbete har främst koncentrerats till utrikesministeriets huvudtitel i statsbudgeten. Utrikesministeriet bereder en årlig budgetproposition som gäller anslagen för närområdessamarbete och en dispositionsplan för anslagen för varje projekt som sedan fastställs av statsrådet.

I enlighet med strategin som fastställdes år 2004 är det viktigaste målområdet för närområdessamarbetet nordvästra Ryssland. Syftet med Finlands närområdessamarbete är att främja regional stabilitet och stödja en balanserad ekonomisk och samhällelig utveckling i närområdena. Strävan är att främja miljöskydd och kärnsäkerhet samt att stödja reformer inom förvaltning och rättssystem. Man strävar efter att förebygga sådana företeelser som på ett menligt sätt kan riktas mot Finland, såsom en ökad organiserad brottslighet och narkotikahandel samt spridningen av smittsamma sjukdomar. Genom närområdessamarbete bidrar man även till att stärka den lokala demokratin och medborgarsamhället.

2.3 Den internationella utvecklingen och utländsk lagstiftning under programperioden 2007–2013

2.3.1. Internationell utveckling och EG:s lagstiftning

Den nya programperioden för det samarbete vid de yttre gränserna som medfinansieras av Europeiska gemenskapen omfattar perioden 2007–2013. Gemenskapsfinansieringen av samarbetet vid de yttre gränserna koncentreras till huvudrubriken yttre förbindelser i gemenskapens budget, dit också de ERUF-medel som medlemsstaterna anvisat för detta ändamål förs. Under den nya programperioden tar man i bruk nya förfaranden för beviljande av finansiering för samarbetet vid de yttre gränserna. Allmänna bestämmelser om finansieringen finns i ENPI-förordningen. I förordningen finns bestämmelser om att gemenskapsfinansiering ska riktas till de grannländer till unionen som förtecknas i bilagan och som inte antas bli kandidatländer till unionen under de närmaste åren. Målet är att effektivisera användningen av gemenskapens finansiering av yttre förbindelser genom att skapa nya förfaranden för planering och användning av stöd. Lösningen är en del av en totalreform av gemenskapens finansiering av yttre förbindelser genom vilken tiotals förordningar från den förra perioden ersätts med sex nya förordningar.

När det gäller samarbetet vid de yttre gränserna avviker ENPI-förordningen till sin struktur betydligt från de förordningar som tillämpades på strukturfondsmedel under programperioden 2000–2006 genom att den är mer allmänt hållen. Av central betydelse med tanke på förvaltningen av de nya programmen för samarbete vid de yttre gränserna är kommissionens förordning (EG) nr 951/2007 om fastställande av tillämpningsbestämmelser för program för gränsöverskridande samarbete som finansieras inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1638/2006 om fastställande av allmänna bestämmelser för upprättandet av ett europeiskt grannskaps- och partnerskapsinstrument, nedan kommissionens tillämpningsförfordning. Dessutom styrs beredningen av programmen av det strategidokument om

gränsöverskridande samarbete som antagits av Europeiska gemenskapernas kommission den 7 mars 2007.

ENPI-förordningen

Genom ENPI-förordningen upprättas ett granskaps- och partnerskapsinstrument genom vilket gemenskapsstöd ska ges till utvecklingen av ett område med välstånd och god grännsämja mellan Europeiska unionen och de länder och territorier (partnerländer) som förtecknas i bilagan till förordningen. Största delen av den finansiering på sammanlagt ca 11 miljarder euro som beviljas med stöd av förordningen används till förmån för partnerländerna inom ramen för program som omfattar ett land och tematiska program. Enligt artikel 29.1 b ska upp till fem procent av gemenskapsstödet dock användas till ömsesidig nytta för medlemsstaterna och partnerländerna och deras regioner i syfte att främja gränsöverskridande samarbete.

På det gemenskapsstöd som beviljas med stöd av ENPI-förordningen tillämpas i enlighet med artikel 4 i förordningen principerna om komplementaritet, partnerskap och samfinansiering. De projekt och program som finansieras ska enligt artikel 5 överensstämja med unionens politik på andra områden och koordineras med kommissionens och medlemsstaternas övriga stödprogram.

Kommissionen ska enligt artikel 7.4 i förordningen bestämma vilka medel som ska anslås till de gränsöverskridande samarbetsprogrammen med hänsyn till objektiva kriterier såsom folkmängden i de stödberättigade områdena och andra faktorer som påverkar samarbetets intensitet, inbegripet gränsområdenas särdrag och förmåga att förvalta och tillgodogöra sig gemenskapsstöd.

Enligt artikel 7.5 i ENPI-förordningen ska Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) bidra till finansieringen av programmen för gränsöverskridande samarbete med medel som förs över till budgetens huvudrubrik yttre förbindelser. Efter detta är de inte längre strukturfondsmedel och på dem tillämpas således varken nationell eller gemenskapens strukturfondslagstiftning. Gränsöverskridande samarbete ska enligt artikel 9.1 genomföras inom ramen för fleråri-

ga program som avser samarbete rörande en gräns eller en grupp av gränser. Programmen omfattar fleråriga åtgärder som är inriktade på en sammanhängande uppsättning prioriteringar och som kan genomföras med gemenskapsstöd. Grunden för dessa gemensamma operativa program, som vanligen omfattar en sjuårsperiod, är det strategidokument som antagits av kommissionen och som nämns ovan.

Enligt artikel 9.6 ska de deltagande länderna i varje program för kommissionen gemensamt lägga fram ett förslag till ett gemensamt operativt program inom ett år från den dag då kommissionen har antagit strategidokumentet. Kommissionen ska anta programmet efter att ha bedömt om det är förenligt med förordningen och tillämpningsbestämmelserna. Programmet kan enligt artikel 9.7 senare ses över på initiativ av de deltagande länderna, de deltagande gränsregionerna eller kommissionen.

Efter det att de gemensamma operativa programmen har antagits ska kommissionen enligt artikel 9.8 ingå en finansieringsöverenskommelse med partnerlandet i enlighet med bestämmelserna i budgetförordningen. Finansieringsöverenskommelsen ska inbegripa de rättsliga bestämmelser som krävs för genomförande av det gemensamma operativa programmet och kan även undertecknas av programmets gemensamma förvaltningsmyndighet. Programmet ska föreläggas kommissionen senast den 30 juni 2010. Finansieringsöverenskommelsen ska ingås före utgången av kalenderåret efter det år då programmet godkändes. Om finansieringsöverenskommelsen inte ingås inom utsatt tid kan programmet inte genomföras och de ERUF-medel som beviljats av medlemsstaten går enligt artikel 9.10 tillbaka till medlemsstaten för att användas i gränsöverskridande program inom ramen för målet europeiskt territoriellt samarbete. I sådana fall kan programmet även beredas för sådana regioner i anslutning till gemenskapens yttre gräns som genom beslut av kommissionen anses stödberättigade.

De gemensamma operativa programmen ska enligt artikel 10.1 i förordningen genomföras av en gemensam förvaltningsmyndighet som i regel är en offentlig eller privat myn-

dighet eller ett offentligt eller privat organ i medlemsstaten på nationell, regional eller lokal nivå som utsetts gemensamt av de länder som omfattas av programmet.

Kommissionen antar de tillämpningsbestämmelser som avses i artikel 11 i förordningen och som gäller gränsöverskridande samarbete efter att ha konsulterat medlemsstaterna vid förvaltningskommittéförfarande. Tillämpningsbestämmelserna ska bl.a. inbegripa frågor som samfinansieringsgrad, utarbetande av gemensamma operativa program, val av de gemensamma myndigheterna och fastställande av deras funktioner, fastställande av övervaknings- och urvalskommittéernas och det gemensamma sekretariatets roller och funktioner, stödberättigande utgifter, gemensamt projekturval, den förberedande etappen, teknisk och finansiell förvaltning av gemenskapsstöd, finansiell kontroll och revision, övervakning och utvärdering, synlighet och informationsåtgärder för potentiella stödmottagare.

Kommissionens tillämpningsförfordning

I kommissionens tillämpningsförfordning finns det närmare bestämmelser om genomförande av det gränsöverskridande samarbete som finansieras inom ramen för ENPI-förfordningen. Eftersom bestämmelserna om förvaltningen och genomförandet av de gemensamma operativa programmen är mycket allmänt hållna i ENPI-förfordningen, har tillämpningsförfordningen en viktig roll när det gäller att utarbeta och genomföra programmen.

Tillämpningsförfordningen består av sju kapitel och innehåller bestämmelser om tillämpningsområde och definitioner, gemensamma operativa program och finansieringsöverenskommelser, förvaltningsstrukturer för de gemensamma operativa programmen, ekonomisk förvaltning av program, stödberättigande utgifter för programmet, projekt som finansieras genom program och avslutande av program. Innehållet i tillämpningsförfordningen redogörs för i behövlig utsträckning i detaljmotiveringen till denna proposition.

Europeiska gemenskapernas budgetförfordning

På de gemensamma operativa programmen tillämpas inte bara tillämpningsförfordningen utan enligt artikel 23.1 i tillämpningsförfordningen också de kontraktsförfaranden för upphandlingar och bidrag som är tillämpliga på unionens externa åtgärder enligt artiklarna 162—170 i budgetförfordningen och artiklarna 231—256 i genomförandeförfordningen för budgetförfordningen. I detaljmotiveringen till denna proposition redogörs i behövlig utsträckning för innehållet i dessa.

Strategidokument

När det gäller gränsöverskridande samarbete ska, enligt artikel 7.3 i ENPI-förfordningen, ett eller vid behov flera strategidokument antas med sikte på att fastställa förteckningen över gemensamma operativa program, de vägledande fleråriga anslagen och de territoriella enheter som är berättigade att delta i varje program. När strategidokument upprättas ska man beakta de principer om komplementaritet, partnerskap och samfinansiering som avses i artikel 4 och den samstämmighet, kompatibilitet och samordning som enligt artikel 5 i förordningen krävs med tanke på unionens politik på andra områden och andra åtgärder som genomförs i samma regioner. Kommissionen antar strategidokumentet efter att ha hört förvaltningskommittén, som består av representanter för medlemsstaterna.

Vid gränsområdet mellan Finland och Ryssland kommer man i enlighet med det strategidokument som antogs den 7 mars 2007 att under programperioden 2007–2013 genomföra tre gemensamma operativa program som till sitt programområde motsvarar de nuvarande grannskapsprogrammen sydöstra Finland-Ryssland, Euregio Karelia och Nord/Kolarctic. Enligt strategidokumentet fastställer man separat för varje program vilken ställning de angränsande områden som har fastställts för programmet och stödtagarerna i dessa områden har.

Till området för det nya programmet sydöstra Finland-Ryssland hör Södra Karelen, Kymmenedalen, Södra Savolax, S:t Peters-

burg och Leningradregionen. De angränsande områdena är Östra Nyland, Päijänne-Tavastland, Norra Savolax och Karelska republiken.

Till programområdet för Karelia hör Kajanaland, Norra Österbotten, Norra Karelen och Karelska republiken. Angränsande områden är Lappland, Norra Savolax, Murmanskregionen, Archangelskregionen, Leningradregionen och S:t Petersburg.

Till programområdet för Kolarctic hör Lappland, Norrbotten, Finnmark, Tromsö, Nordland, Murmanskregionen och Archangelskregionen samt den autonoma regionen Nentsien. De angränsande områdena är Norra Österbotten, Västerbotten, Karelska republiken, Leningradregionen och S:t Petersburg.

Utöver bestämmelserna i ENPI-förordningen fastställs i strategidokumentet av den 7 mars 2007 fyra allmänna mål för de gemensamma operativa programmen: 1) att främja ekonomisk och social utveckling, 2) att lösa gemensamma utmaningar bl.a. när det gäller miljö och folkhälsa och bekämpning av organiserad brottslighet, 3) att säkerställa effektiva och säkra gränser och 4) att främja direkt gränsöverskridande kontakt mellan medborgarna.

Den gemenskapsfinansiering som beviljas program som genomförs i Finland behandlas i kapitlet om ekonomiska konsekvenser i denna proposition.

PraG-handboken

Tillämpliga förfaranden liksom motsvarande standarddokument och förlagor till kontrakt ska enligt artikel 23.1 andra stycket i kommissionens tillämpningsförordning, för genomförande av de gemensamma operativa programmen, vara de som anges i den praktiska handledning för upphandlingsförfaranden inom ramen för externa åtgärder med tillhörande bilagor som gäller när anbuds- eller förslagsinfordran inleds. Innehållet i denna praktiska handledning, nedan kallad PraG-handboken, har inte fastställts genom ett formellt beslut av kommissionen, men den tillämpas om något annat inte föreskrivs i Europeiska gemenskapernas lagstiftning. Kommissionen tillämpar PraG-handboken i de program den själv administrerar och de

program vars regler den fastställer. Handboken och bilagorna till den uppdateras ständigt på Internet.

I PraG-handboken finns detaljerade bestämmelser om förfaranden som ska tillämpas på offentlig upphandling och som ska iakttas vid varu- och tjänsteupphandling som delfinansieras av gemenskapen. På upphandling som görs inom ramen för gemensamma operativa program tillämpar finländska stödmottagare även upphandlingslagen (348/2007), genom vilken Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster har genomförts. Om detta finns en bestämmelse i artikel 8.2 i bilaga IV till standardavtalet i PraG-handboken.

2.3.2. Utländsk lagstiftning

Genomförandet av gemensamma operativa program enligt ENPI-förordningen i de deltagande medlemsstaterna kommer enligt uppgift vanligen att arrangeras genom bestämmelser som tas in i strategidokumentet och som anses vara direkt tillämplig gemenskapsrätt efter det att kommissionen antagit programmen. Avsikten är att den nationella lagstiftning som eventuellt behövs utfärdas först efter det att programmen antagits. I många av de medlemsstater i unionen som inte får någon gemensam förvaltningsmyndighet för programmen (t.ex. Estland, Sverige) har man ansett att även om de gemensamma operativa programmen inte är strukturfondsprogram så kan de nationella bestämmelser som godkänts för unionens strukturfondsprogram tillämpas på genomförandet av dem. Enligt 1 § 4 punkten i Estlands strukturfondslag som gäller perioden 2007–2013 tillämpas bestämmelserna om målet europeiskt territoriellt samarbete i kapitel 8 också på gränsöverskridande program inom ramen för det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet. Sverige har inte ansett det vara nödvändigt att ta in en bestämmelse om detta i lagstiftningen.

Den gemensamma förvaltningsmyndigheten för de gemensamma operativa program som genomförs i de baltiska länderna och Polen är ett ministerium eller en myndighet

som lyder under det. I dessa länder kan många ärenden, såsom fastställande av uppgifter och normgivningsbemyndigande, som i Finland hör till området för lagstiftningen på grund av den kommunala självstyrelsen skötas utan speciallagstiftning.

2.4 Bedömning av nuläget

Förvaltningsmodellens funktion

EU-finansieringen för de grannskapsprogram som genomfördes i Finland under perioden 2004–2006 har kommissionen betalat direkt till det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet och utbetalande myndighet och den har inte tagits in i statsbudgeten. Det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet har fattat beslut om att bevilja strukturfondsmedel för projektet inom hela programområdet. Statens medfinansiering har däremot tagits upp i budgeten på olika förvaltningsområden och en behörig myndighet har beslutat om att bevilja medfinansiering. Medfinansiering har i en del program tilldelats av ända upp till nio ministerier. Gemenskapsfinansieringen till programmets finländska stödmottagare kom till skillnad från förra perioden bara från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Detta har underlättat spridningen av beslutsfattandet. Samtidigt har det emellertid uppstått nya slags problem med differentieringen av den finansiering som är relaterad till förvaltningsområdena och EU-finansieringen.

Av de utvärderingsrapporter om programmen som gjorts efter halva tiden kan man konstatera att förvaltningen fungerar även om man inte till alla delar varit nöjd med den. Allmänt har kritik framförts mot det administrativa arbete som föranleds av uppdelningen i EU-finansiering och nationell medfinansiering samt bristfällig definition av ansvarsfördelningen mellan de olika aktörerna, i synnerhet när det gäller handläggningen av utbetalningsansökningar. Det faktum att beslutsprocessen är i två steg och att många olika regler ska tillämpas leder till extra arbete i synnerhet för sökanden. Förvaltningen av programmen har också ansetts vara onödigt komplicerad och långsam. Ett system där både den nationella finansiären och den för-

valtningsmyndighet och utbetalande myndighet som ansvarar för EU-finansieringen separat begär tilläggsutredningar om projektet under utbetalningsprocessen är för sökandena besvärligt. Bakgrunden till detta är myndigheternas olika stödsystem och förfaringssätt. Handläggningen har också dragit ut på tiden för att sökandena särskilt i samband med de första utbetalningsansökningarna inte har kunnat lämna alla behövliga uppgifter. Många oklarheter som gäller förvaltningen har under programperioden kunnat lösas genom aktivt samarbete mellan förvaltningsmyndigheter och utbetalande myndigheter, programsekretariat och nationella finansieringsmyndigheter.

Styrkan med den nuvarande förvaltningsmodellen kan enligt utvärderingarna efter halva tiden anses vara att EU-finansieringen kommer från en strukturfond (ERUF) och förvaltningsmyndigheten och den utbetalande myndigheten har hela den finansieringsandel från EU som betalas ut i Finland till sitt förfogande. En koncentring av strukturfondsfinansieringen har ansetts vara positiv också för att den främjar en omfattande helhetsbedömning av programmen. Däremot har fördelningen av Finlands medfinansiering på som mest nio ministeriers ansvar uppfattats som osmidigt och administrativt arbetskrävande. I utvärderingarna efter halva tiden har det tydligt förts fram att man under nästa programperiod bör överväga att koncentrera förvaltningen av statens medfinansiering till färre, helst bara ett, förvaltningsområde. De förhandsreserveringar av medfinansiering som görs av olika förvaltningsområden har också upplevts som problematiska i de fall projekten inte blir av. Detta har försvårat en effektiv resursanvändning.

Förvaltningskommittéer och anvisande av medel till stödmottagare

I grannskapsprogrammen har urvals- och förvaltningskommittén haft en viktig roll. I den är de viktigaste samarbetsparterna från de deltagande länderna representerade. Kommitténs sekretariat har skött uppgifter som gäller beredning, föredragning och verkställande. Sekretariatet har vid behov också

hjälp programmet förvaltningsmyndighet och utbetalande myndighet.

Effektiviseringen av programförvaltningen var ett mål redan då programperioden 2000–2006 förbereddes. Det viktiga var att säkerställa att alla program får en tillräcklig statlig medfinansiering och att så flexibelt som möjligt ställa finansieringen till urvals- och förvaltningskommittéernas förfogande. För att säkerställa medfinansieringen har det tagits i bruk ett förfarande där urvals- eller förvaltningskommittén för varje program – utifrån sekretariatets basförslag – årligen lägger upp och godkänner en bedömning för varje förvaltningsområde av hur stort behovet av statlig finansiering är nästa finansår. Det gäller ett förfarande som motsvarar landskapets samarbetsdokument men som emellertid är betydligt enklare och flexiblere än det. De olika förvaltningsområdena har använt bedömningarna vid sammanställning av budgetpropositionen. Förfarandet har medfört klarhet och arbetsro i verksamheten, men däremot kan det också göra det svårare att uppnå programmets mål. Fördelningen av finansieringsandelar har inte nödvändigtvis grundat sig på överväganden om hur programmets mål kan uppnås, utan snarare på olika aktörers begränsade mål. Systemets inflexibilitet kan möjligen ha lett till situationer där ett bra projekt blivit utan nationell finansiering eftersom de medel som reserverats för program inom förvaltningsområdet i fråga redan har använts.

Som helhet betraktat har urvals- och förvaltningskommittéerna och deras sekretariat skött de uppgifter väl som anvisats dem i strukturfondslagen av år 1999. Projektberedningen i sekretariaten och beslutsprocessen i kommittéerna har framskridit snabbt efter den anhopning som uppstod vid starten. Efter kommittéernas beslut har skillnaderna dock varit stora i fråga om hur snabbt de juridiskt bindande besluten om beviljande av statlig medfinansiering har fattats inom olika förvaltningsområden.

Övervakningskommittéer

Övervakningskommittéerna för grannskapsprogrammen har på sina möten märkt att deltagaraktiviteten minskat. Orsakerna till

problemet kan vara flera. Övervakningskommittéerna har i vissa fall varit alltför stora och bestått av t.o.m. fler än 35 medlemmar. Kommitténs medlemmar får i regel information om programmen ur det material som sänds ut för mötena två gånger om året. Informationen kommer för sällan och den kan också vara i en sådan form att den inte ger tillräckligt med underlag för beslutsfattandet.

Man har strävat efter att utveckla övervakningskommittéernas roll i grannskapsprogrammen så att de genuint kan ta ställning till innehållet i, inriktningen av och framgången med programmen genom att bland annat innehållet i årsrapporterna förbättras. Information om hur genomförandet fortskrider har också givits mellan övervakningskommitténs möten. Dessutom har man prövat en sådan modell där förvaltnings- och övervakningskommittéernas möten ordnas på varandra följande dagar eftersom det delvis är samma medlemmar som deltar i båda. Detta har främjat i synnerhet de ryska medlemmarnas deltagande i dessa möten som vanligen ordnas i Finland.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Målet är att effektivisera förvaltningen, genomförandet och nyttan av programmen samt tillsynen över medelsanvändningen. Syftet är att inom ramen för den nya EG-lagstiftningen förtydliga och förenkla den nationella förvaltningen och uppföljningen av programmen jämfört med de nuvarande grannskapsprogrammen. Medlen ska bl.a. fördelas mer flexibelt.

3.2 De viktigaste förslagen

Eftersom Europeiska gemenskapen inte längre under programperioden 2007–2013 finansierar samarbete vid de yttre gränserna direkt ur strukturfonderna, ingår bestämmelser om det nationella genomförandet av samarbetet inte i den strukturfondslag som trädde i kraft vid ingången av 2007. Med tanke på beredningen och genomförandet av nya ope-

rativa program och beviljandet, förvaltningen, tillsynen och inspektionen av gemenskapsfinansieringen och motsvarande nationella offentliga medfinansiering är det nödvändigt att utfärda en särskild lag om förvaltning av samarbetet vid de yttre gränserna som i tillämpliga delar motsvarar bestämmelserna i den nya strukturfondslagen.

Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) ska dock bidra till finansieringen av programmen för gränsöverskridande samarbete med medel som förs över till gemenskapsbudgetens huvudrubrik yttre förbindelser. I Finland utgör ERUF-medlen över hälften av den sammanlagda gemenskapsfinansieringen för programmen. Därför är det motiverat att vid förvaltning, uppföljning, inspektioner och tillsyn iakttas samma principer som inom de projekt som finansieras av program inom strukturfondsmålet europeiskt territoriellt samarbete.

En central utgångspunkt för propositionen är att utvärdera erfarenheterna av de grannskapsprogram som under perioden 2004-2006 genomfördes mellan Finland och Ryssland och att anpassa förvaltningssystemet så att det motsvarar den nya ENPI-förordningen och övrig tillämplig lagstiftning som gäller Europeiska gemenskapens finansiering av de yttre förbindelserna.

Finländska landskapsförbund som utsetts av de stater och områden som deltar i de gemensamma operativa programmen är gemensamma förvaltningsmyndigheter för programmen på samma sätt som inom tidigare program. Regionnivån svarar för genomförandet av programmen men utrikesministeriet och arbets- och näringsministeriet, som vid ingången av 2008 tar över de regionutvecklingsuppgifter som tidigare hörde till inrikesministeriet, deltar i övervakningskommittéernas arbete för att säkerställa den nationella och internationella samordningen. Inom de nya programmen svarar den gemensamma förvaltningsmyndigheten för beviljandet av gemenskapsfinansiering även till ryska stöd-mottagare och för tillsynen över och inspektionerna av denna finansiering. Inom grannskapsprogrammen har Europeiska kommissionens representation i Moskva haft hand om dessa uppgifter. Närmare förfaranden som i Ryssland gäller beviljandet av stöd och

den tillsyn och de inspektioner som hänförs sig därtill tas med i programmets finansieringsöverenskommelse som Europeiska gemenskapernas kommission ingår med Ryska federationen. Ett landskapsförbund som är gemensam förvaltningsmyndighet för ett program kan underteckna överenskommelsen för egen del. Finska staten är inte part i finansieringsöverenskommelsen men överenskommelsen är bindande för Finland som en del av gemenskapens lagstiftning.

De förslag som gäller beredningen och genomförandet av gemensamma operativa program motsvarar till stor del den nya strukturfondslagens bestämmelser om programmen inom målet europeiskt territoriellt samarbete. Enligt den föreslagna lagen beviljar det landskapsförbund som är gemensam förvaltningsmyndighet både gemenskapsfinansieringen och vanligtvis också finska statens medfinansiering för programmet. I fråga om gemenskapens finansieringsandel tillämpas regionutvecklingslagens bestämmelser om regionala strukturfondsprogram och beviljande av stöd enligt operativa program inom målet europeiskt territoriellt samarbete, om inte något annat bestäms i den föreslagna lagen. Med stöd av hänvisningen i 21 § i regionutvecklingslagen ska på stöd i andra hand tillämpas vad som bestäms i statsunderstödslagen. På gemensamma operativa program tillämpas inte regionutvecklingslagens 3 kap. som gäller programarbete. Ett landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet har rätt att bevilja nationell medfinansiering för gemensamma operativa program på samma sätt som avses i 29 § 2 mom. Likaså regionutvecklingslagens 5 kap. faller utanför tillämpningsområdet. På statens medfinansiering tillämpas bestämmelserna i 4 kap. i regionutvecklingslagen. Om programmets urvalskommitté ändå föreslår att en insats som inte på grundval av regionutvecklingslagen kan beviljas motsvarande statliga medfinansiering ska stödas med gemenskapsmedel, beviljas den statliga medfinansieringen av en statlig myndighet som är behörig med tanke på insatsen. Sådana fall har bedömts vara exceptionella och kommer i fråga främst i samband med investeringsprojekt.

Olika ministerier och deras underlydande förvaltning deltar i beredningen av ansök-

ningsomgångar och projekt samt i valet av projekt även inom ramen för det system som nu föreslås, trots att det landskapsförbund som är gemensam förvaltningsmyndighet huvudsakligen svarar för beviljandet av medfinansieringen. Regionala representanter för olika förvaltningsområden är medlemmar i urvalskommittéerna och deras sakkunskap behövs även för uppföljning och utvärdering av de projekt som finansieras.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Den gemenskapsfinansiering som under perioden 2007–2013 beviljas med stöd av ENPI-förordningen uppgår till sammanlagt 11 181 miljoner euro, där högst 5 procent, dvs. ca 559 miljoner euro anvisas för program för gränsöverskridande samarbete. Dessutom överförs från ERUF till dessa program under budgetens rubrik yttre förbindelser högst 465,5 miljoner euro. Maximibeloppet för den gemenskapsfinansiering som riktar sig till sådana gränsöverskridande program som avses i förordningen uppgår således under programperioden 2007–2013 till högst ca 1 024,5 miljoner euro.

Propositionen får konsekvenser för hur användningen av programmedlen planeras och allokeras, hur de fördelas mellan de gemensamma förvaltningsmyndigheterna samt hur en klanderfri kapitalförvaltning säkerställs. Under programperioden 2007–2013 tillämpas lagen på tre gemensamma operativa program, nämligen Sydöstra Finland-Ryssland, Karelia och Kolarctic. Gemenskapsfinansieringen av programmen betalas under rubriken yttre förbindelser i gemenskapsbudgeten. Medlemsstaterna har redan år 2006 ombetts uppge vilken del av finansieringen av det gränsöverskridande samarbetet enligt ERUF-förordningen de vill avsätta för samarbete vid de yttre gränserna. Denna finansiering förs över till rubriken yttre förbindelser för att vid sidan av den finansiering av yttre förbindelser som avses i artikel 29.2 i ENPI-förordningen anvisas för sådana gemensamma operativa program som genomförs i staten i fråga. Vid den totala dimensioneringen av den gemenskapsfinansiering som riktar

sig till programmen har beaktats bl.a. hela programområdets befolkning, de nuvarande grannskapsprogrammets fortbestånd samt förmåga att ta emot stöd. Finland har i enlighet med riktlinjerna av ministerarbetsgruppen för förvaltning och regional utveckling uppgett att landet under programperioden 2007–2013 har för avsikt att anvisa sammanlagt 39,6 miljoner euro av sina ERUF-medel till samarbetet vid de yttre gränserna. Med hänsyn till Finlands anmälan och folkmängderna i programområdena och andra faktorer som anges i artikel 7.4 i ENPI-förordningen har kommissionen i fråga om EU-finansieringen för de gemensamma operativa programmen mellan Finland och Ryssland för programperioden 2007–2013 fastställt följande preliminära siffror: Sydöstra Finland-Ryssland 36,185 miljoner euro, Karelia 23,203 miljoner euro och Kolarctic 23,241 miljoner euro. EU-finansieringen av dessa program uppgår således till sammanlagt 87,629 miljoner euro under programperioden 2007–2013. I denna siffra ingår också ca 9 miljoner euro som Sverige anvisar till programmet Kolarctic av egna ERUF-medel. Med gemenskapsfinansieringen kan jämföras 7 miljoner euro som Norge anvisar till programmet Kolarctic. Med dessa medel och Norges motsvarande nationella medfinansiering kan norska aktörers deltagande i projekt som genomförs inom ramen för programmet finansieras.

För att trygga verkningarna av och en tillräcklig storlek på framtida program bestämdes vid budgetmanglingen år 2006 att Finlands mål är en samfinansieringsgrad på minst 50 procent. Likaså Ryssland, Sverige och Norge har meddelat att de strävar efter en samfinansieringsgrad på 50 procent. Detta innebär att gemenskapsfinansieringen och den nationella medfinansieringen för de tre programmen sammanlagt uppgår till minst 189,258 miljoner euro. Den övriga finansieringen av programmen, annan än gemenskapsfinansiering, består av den nationella medfinansiering som Finland, Sverige, Ryssland och Norge reserverar för programmen samt av övrig offentlig och privat finansiering (sökandes medfinansiering).

Alla tre gemensamma operativa program inverkar positivt på den regionala sysselsätt-

ningen, näringslivets verksamhetsbetingelser och därmed indirekt på statens och kommunernas beskattningsutfall.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

I förslaget preciseras den gemensamma förvaltningsmyndighetens uppgifter och befogenheter tillräckligt ingående. Så kan man försäkra sig om att den gemensamma förvaltningsmyndigheten arbetar effektivt samt skapa förutsättningar för bl.a. utarbetning och genomförande av anvisningar för myndigheterna.

Genom propositionen utvecklas den innehållsmässiga styrningen av de gemensamma operativa programmen väsentligt jämfört med nuvarande grannskapsprogram. Den tekniska projektförvaltningen av programmen som beslut om finansiering och utbetalning koncentreras som huvudregel till de gemensamma förvaltningsmyndigheterna. Inte mera än nio myndigheter av olika förvaltningsområden har deltagit till projektförvaltningen i nuvarande grannskapsprogram. Olika myndigheter skall inte delta i tillsynen över projekt så omfattande som i grannskapsprogram.

För den innehållsmässiga styrningen av projekten skapas nya förfaranden på regional nivå. Genom dessa kopplas olika myndigheter till den innehållsliga styrningen av programmen, dock inte ur ett tekniskt finansförvaltningsperspektiv. Detta utökar och intensifierar samarbetet mellan myndigheterna och gör förvaltningen mera effektiv. Som en helhet och genom att intensifiera användning av resurser förminskar propositionen väsentligt resurser som behövs till projektförvaltningen. Förminskningen kunde vara högst sex årsverken.

4.3 Miljökonsekvenser

Förslaget har inga direkta konsekvenser för luftens, vattnets eller jordens kvalitet. Inte heller inverkar det skadligt på den naturliga mångfalden. Med de gemensamma operativa program som avses i propositionen genomförs också sådana projekt som på lokal nivå har positiva konsekvenser för luftens, vattnets och jordens kvalitet samt den naturliga

mångfalden. Programmen används inte för att genomföra projekt som inverkar negativt på miljön. I samband med beredningen av ett gemensamt operativt program görs en strategisk bedömning av programmets miljöpåverkan enligt EG:s direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan. Direktivet har i Finland genomförts genom lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005). I det fall att sådana insatser som kräver en bedömning enligt rådets direktiv 85/337/EEG om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt och lag 468/1994 finansieras inom ramen för programmet måste en bedömning göras för att finansiering ska beviljas. Stödmottagaren svarar för bedömningen.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Föremål för regional utveckling och samtidigt utvecklingsfaktorer är 1) den regionala ekonomin, sysselsättningen och befolkningen, 2) näringsverksamheten och kompetensen, 3) invånarna och välbefinnandet, 4) infrastrukturen och tillståndet i miljön samt 5) förvaltningen och resurserna för den regionala utvecklingen. Förslaget inverkar direkt på förvaltningen och resurserna för regional utveckling. De operativa programmens förvaltning sker nära programområdet. Programmens gemensamma förvaltningsmyndigheter är landskapsförbunden. Dessutom ska medlemmarna av den för valet av projekten viktiga urvalskommittén representera programområdets landskapsförbund och andra myndigheter som är ansvariga för utvecklingen av programområdet. Detta hjälper att effektivt ta hänsyn till programområdets regionala utvecklingsmål i beslutsfattandet och således har en positiv inverkan på den regionala ekonomin.

Indirekt påverkar förslaget också andra regionala utvecklingsobjekt via de gemensamma operativa programmen. De program som genomförs under programperioden 2007–2013 är särskilt inriktade på att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen. Med programmen försöker man dessutom svara på gemensamma utmaningar (t.ex. förbättring av miljön), påverka gränssäkerheten

och effektiviteten vid gränserna samt främja direkta gränsöverskridande förbindelser mellan medborgarna.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden

Den 31 januari 2007 tillsatte inrikesministeriet ett projekt med tanke på beredningen av en lag om nationell förvaltning av programmen för gränsöverskridande samarbete vid de yttre gränserna. Projektets mål har, med beaktande av reformer på unionsnivå och bestämmelserna i den nya strukturfondslagen (1401/2006) särskilt med tanke på det europeiska territoriella samarbetet samt EU:s bestämmelser om finansieringen av de yttre förbindelserna, varit att förenkla och effektivisera programförvaltningen och förstärka regionernas roll i programarbetet samt att för de finländska landskapsförbund som är förvaltningsmyndigheter garantera tillfredsställande verksamhetsbetingelser inom hela programområdet. Den arbetsgrupp som inrikesministeriet samtidigt tillsatte har haft i uppdrag att bereda de nationella författningar som behövs för att i Finland genomföra de gränsöverskridande operativa program (CBC) som avses i Europaparlamentets och rådets förordning EG nr 1638/2006 om fastställandet av allmänna bestämmelser för upprättandet av ett europeiskt grannskaps- och partnerskapsinstrument (ENPI-förordningen). I arbetsgruppen ingick företrädare för utrikesministeriet, inrikesministeriet samt Sydkarelen förbund, Norra Österbottens förbund och Lapplands förbund som utsetts till gemensamma förvaltningsmyndigheter för de nya operativa programmen.

Arbetsgruppen godkände den 15 augusti 2007 enhälligt utkastet till regeringsproposition.

5.2 Utlåtanden

Utlåtanden om utkastet till proposition inbegärdes den 28 augusti 2007. Utlåtandena skulle lämnas den 21 september 2007. Skriftliga utlåtanden har begärts om lagförslaget. Remissbehandlingen har varit omfattande

och sammanlagt 44 utlåtanden inkom. Följande myndigheter och organisationer har gett sina utlåtanden: handels- och industriministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, undervisningsministeriet, försvarsministeriet, utrikesministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, utbildningsstyrelsen, statens revisionsverk, länsstyrelserna (4), Sydöstra Finlands och Uleåborgs vägdistrikt, arbetskrafts- och näringscentralerna tillsammans och dessutom Nylands och Norra Österbottens arbetskrafts- och näringscentraler, Norra Österbottens och Lapplands miljöcentraler, landskapsförbunden (14), Finlands kommunförbund, Finlands näringsliv EK, Handelskamarorganisationen, Företagarna i Finland r.f. Finlands Fackförbunds Central FFC r.f., Tjänstemannacentralorganisationen FTFC r.f. och AKAVA r.f. har gett ett gemensamt utlåtande.

Enligt utlåtandena förtydligar lagförslaget förvaltningen och det praktiska genomförandet av de program som gäller samarbetet vid EU:s yttre gränser. I jämförelse med de nuvarande grannskapsprogrammen har man i lagförslaget lyckats med att förenkla förfaranden. En förenklad förvaltningsmodell anses generellt vara en bra sak. Förslagets verksamhetsmodell i vilken de olika myndigheterna samarbetar intensivt med varandra, förstärker olika förvaltningsområdenas deltagande i genomförandet av programmen.

I förslaget har beviljandet av EU-medlen och den nationella medfinansieringen i regel koncentrerats till det landskapsförbund som fungerar som den gemensamma förvaltningsmyndigheten och det anses vara bra. I några utlåtanden har å andra sidan konstaterats att i förslaget har man inte tillräckligt specificerat sådana situationer i vilka den nationella medfinansieringen beviljas av någon annan än det landskapsförbund som fungerar som den gemensamma förvaltningsmyndigheten.

Beviljningsförfaranden av stöd och speciellt tillämpning av de lag som kommer i fråga, regionutvecklingslagen och statsunderstödslagen, borde förtydligas. Det har inte ansetts vara nödvändigt att i lagförslaget inkludera en besvärsmöjlighet över övervakningskommitténs beslut. I ett utlåtande anses det också vara nödvändigt att i lagförslaget ta

bestämmelser över den gemensamma förvaltningsmyndighetens skyldighet att ersätta staten för den skada som den har orsakat i en situation där staten har varit skyldig att ersätta skadan till kommissionen.

I några utlåtanden har man ansett vara nödvändigt att i förslaget borde det finnas metoder för hur sammanjämkningen med andra program och projekt ska ske.

Vad som gäller övervakningskommitténs sammansättning, har man i några utlåtanden föreslagit att den ska vara mer omfattande och att man ska ta hänsyn till partnerskapsprincipen så som i strukturfondsprogrammen.

Om förslagets ekonomiska konsekvenser har man konstaterat att i förslaget inte finns någon utredning om en nedskärning av tillgängliga årsverken och att en sådan ändå borde inkluderas i det.

Ett sammandrag av utlåtandena har utarbetats vid arbets- och näringsministeriet.

5.3 Fortsättningsberedningen

Efter remissbehandlingen har förslagets beredning fortsatt för det mesta som tjänstearbete vid arbets- och näringsministeriet. Under beredningen har arbetsgruppen behandlat förslaget två gånger, i november 2007 och i februari 2008.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Lag om förvaltning av samarbetet vid de yttre gränserna****1 kap. Allmänna bestämmelser**

1 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att lagen ska tillämpas på gränsöverskridande gemensamma operativa program som samfinansieras inom ramen för det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet (ENPI) och på genomförandet av dem samt på beviljande, förvaltning, tillsyn och inspektion av gemenskapsfinansiering och motsvarande nationella medfinansiering. Programmen innefattar dels medel från EU, dels nationella offentliga medel. Följaktligen föreslås att lagen ska tillämpas på både Europeiska unionens medfinansiering och Finlands nationella offentliga medfinansiering.

Lagen tillämpas på förvaltning, tillsyn och inspektion av de gemensamma operativa programmen. Dessa åtgärder gäller både gemenskapsfinansieringen och den övriga programfinansieringen. Med tillsyn avses allmänt verksamhet som är inriktad på de stödbeviljande myndigheterna och stödmottagarna. Tillsynen manifesteras i generell övervakning och uppföljning av verksamheten, men också i kontroller, i enlighet med vad som bestäms i lag och i Europeiska gemenskapens lagstiftning. De gemensamma förvaltningsmyndigheterna som beviljar stöd bär det primära ansvaret för inspektioner som genomförs med avseende på tillsynen. Även arbets- och näringsministeriets har inspektionsrätt. På dessa åtgärder tillämpas dessutom statsunderstödslagen (688/2001) till den del som bestämmelser inte finns i den föreslagna lagen.

Lagens tillämpningsområde begränsar sig till de gemensamma operativa program som gäller gränsöverskridande samarbete vid EG:s yttre gränser, så lagen tillämpas inte på det transnationella programmet för Östersjön som genomförs inom ramen för strukturfondsmålet europeiskt territoriellt samarbete.

I Östersjöprogrammet kommer det emellertid att ingå en ENPI-del. Med den finansieras de ryska och vitryska aktörernas deltagande i projekt som genomförs inom ramen för programmet. Detta kräver likväl inga nationella bestämmelser. I praktiken tillämpas lagen på tre program som under programperioden 2007-2013 genomförs mellan Finland och Ryska federationen. I ett av programmen (Kolarctic) deltar också Sverige och Norge.

Lagen ska inte tillämpas i landskapet Åland eftersom Åland inte är ett programområde för framtida program och inte heller ett angränsande område.

2 §. Definitioner. I paragrafen föreslås ingå de begrepp som är viktiga för tillämpningen men som inte definieras i de behöriga paragraferna. Definitionerna motsvarar definitionerna i 2 § i den nya strukturfondslagen, men de har kompletterats med begrepp som hänför sig till ENPI-förordningen och kommissionens tillämpningsförfordning.

Det gemensamma operativa programmet genomförs i samarbete med en eller flera EU-stater samt en eller flera partnerländer som nämns i bilagan till ENPI-förordningen. I insatser som genomförs inom ramen för programmen kan dessutom aktörer från sådana områden som angränsar till programområdet för en i strategidokumentet angiven icke-medlemsstat delta med egen finansiering. Inom de program som Finland deltar i är Norge en sådan icke-medlemsstat vars områden Finnmark, Troms och Nordland har tagits med i programområdet för Kolarctic.

Definitionen av stödmottagare i artikel 2.2 i kommissionens tillämpningsförfordning motsvarar närmast definitionen av samordnande stödmottagare i strukturfondslagstiftningen. För att den nationella lagstiftningen ska vara enhetlig används den sistnämnda termen i den föreslagna lagen. I den föreslagna lagen avses med stödmottagare en partner som deltar i insatsen och som i enlighet med det partnerskapsavtal som den ingått med den samordnande stödmottagaren tar emot gemenskapsfinansiering och motsvarande nationella finansiering. Inför den ge-

gemensamma förvaltningsmyndigheten och eventuellt även inför andra statliga myndigheter som beviljat finansiering som motsvarar gemenskapsfinansieringen bär den samordnande stödmottagaren ansvaret för att initiera och genomföra en insats i dess helhet. Den gemensamma förvaltningsmyndighetens eventuella återkravsåtgärder som avser den finansiering som en insats beviljats gällande enligt artikel 2.2 i kommissionens tillämpningsförfordning i första hand den samordnande stödmottagaren. Sådana tillsyns- och inspektionsinsatser som det bestäms om i den föreslagna lagen och i Europeiska gemenskapens lagstiftning kan gälla både samordnande stödmottagare och stödmottagare.

2 kap. **Gemensamma operativa program och förvaltningen av dem**

3 §. *Gemensamt operativt program.* Under programperioden 2007–2013 genomförs gränsöverskridande samarbete vid EU:s yttre gränser genom gemensamma operativa program som finansieras inom ramen för europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet. Programmen utarbetas för hela programperioden i samarbete med de stater som deltar i programmet. Detaljerade bestämmelser om programmen finns i kommissionens tillämpningsförfordning. Enligt artikel 3 i kommissionens tillämpningsförfordning ska programmet fastställas genom en gemensam överenskommelse av alla länder som deltar i det gemensamma operativa programmet i enlighet med ENPI-förfordningen, strategidokumentet och tillämpningsförfordningen. Alla gemensamma operativa program ska enligt artikel 4 i tillämpningsförfordningen ange mål, prioriteringar och åtgärder som gäller insatserna och beskriva hur de anknyter till andra pågående och planerade bilaterala och multilaterala program i de berörda länderna eller regionerna. Varje gemensamt operativt program ska ange de territoriella enheter inom vilka insatser ska genomföras för att vara stödberättigande. Dessa territoriella enheter anges i strategidokumentet på NUTS 3-nivå i enlighet med artikel 8 i ENPI-förfordningen. I programmet anges också de villkor under vilka områden, som angränsar

till det egentliga programområdet, i stater som inte nämns i bilagan till ENPI-förfordningen kan delta i ett program. Norge och Turkiet är sådana stater som nämns i strategidokumentet. De kan delta i vissa program med egen finansiering.

I programmet ska fastställas dess prioriterade områden och åtgärdsenheter och deras samband med de fyra allmänna mål som anges i strategidokumentet. I kommissionens tillämpningsförfordning används begreppen prioritering och åtgärd. Varje program ska också fastställa sammansättningen av programmets övervakningskommitté, ange den gemensamma förvaltningsmyndigheten och beskriva den gemensamma förvaltningsmyndighetens organisation med tanke på förvaltningen av programmet. Beskrivningen ska vara tillräckligt detaljerad för att ge EU-kommissionen rimliga garantier för att den gemensamma förvaltningsmyndigheten har ett effektivt system för intern kontroll som bygger på bästa internationella praxis.

Programmet ska innehålla en finansieringstabell som anger de preliminära årliga betalningsåtagandena och betalningarna inom programmet. Tabellen görs upp enligt prioriterade områden och av den ska framgå de belopp som anslagits till tekniskt stöd. I programmet ska också anges metoderna för genomförande som ska överensstämma med de kontraktsförfaranden som utformats med tanke på finansieringen av EG:s yttre förbindelser. Bestämmelser om dessa förfaranden finns i artiklarna 162–170 i budgetförfordningen och i artiklarna 231–256 i dess tillämpningsförfordning.

Av programmet ska dessutom framgå en preliminär tidsplan för inledande av förfaranden och urval av projekt som ska finansieras. I programmet ska beskrivas eventuella lagstadgade skyldigheter när det gäller miljökonsekvensbedömningar och anges en preliminär tidsplan för genomförandet. I samband med beredningen av det gemensamma operativa programmet görs en strategisk miljöbedömning av programmet i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 01/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan. Direktivet har i Finland genomförts genom lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndighe-

ters planer och program (200/2005). Även om direktivet och den lag genom vilket det genomförs inte är tillämpliga utanför unionen iakttas deras förfaranden i tillämpliga delar även i Ryssland. Om insatser som kräver en bedömning enligt rådets direktiv 85/337/EEG om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt och lag 468/1994 finansieras inom ramen för programmet, måste en bedömning göras för att finansiering ska beviljas. Stödmottagaren svarar för bedömningen. Inte heller detta direktiv och Finlands nationella lagstiftning som baserar sig på direktivet är tillämpliga i de delar av programområdena som hör till Ryssland, men bedömningarna är en förutsättning för att insatsen ska beviljas gemenskapsfinansiering. Förenta Nationernas (FN) ekonomiska kommission för Europa (ECE) har godkänt konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang FördrS 67/1997, som undertecknades i Esbo den 25 februari 1991, nedan Esbokonventionen. Ryssland undertecknade Esbokonventionen den 6 juni 1991, men har inte ratificerat konventionen. Även om konventionen inte gäller i Ryssland har både Finland och Ryssland tidigare tillämpat Esbokonventionen inom flera projekt så som konventionen skulle tillämpas om de båda staterna vore parter i den.

I programförvaltningen ska enligt artikel 8 i kommissionens tillämpningsförfordning ett eller flera av unionens officiella språk användas som arbetsspråk. Programdokumentet görs upp på det valda språket. Vid valet av arbetsspråk för programmet ska en sådan ekonomiskt och funktionellt sett effektiv lösning eftersträvas, som tryggar lika möjligheter att delta i förvaltningen av programmet för alla områden som deltar i programmet. De program som genomförs i Finland bereds på engelska och översätts till språken i de länder som deltar i programmet. Arbetsspråket för dessa program är engelska, men på övervaknings- och urvalskommittéernas sammanträden ordnas vid behov tolkning till finska, svenska och ryska. Eftersom alla projekt som finansieras inom ramen för programmen ska ha partner i både medlemsstaterna och Ryssland, ska ansökningar om finansiering troligen i praktiken göras upp på

engelska. Var och en som så önskar har dock rätt att hos den gemensamma förvaltningsmyndigheten i enlighet med språklagen (423/2003) utträta sina ärenden på antingen finska eller svenska.

Ett gemensamt operativt program ska också innehålla en plan för information och kommunikation. Åtgärderna i planen måste enligt artikel 42.1 i kommissionens tillämpningsförfordning följa de regler för externa åtgärders synlighet som kommissionen har offentliggjort.

Programområdets landskapsförbund och motsvarande regionala myndigheter i övriga stater som deltar i programmet svarar för utarbetandet av ett programförslag. Arbets- och näringsministeriet ska i samarbete med övriga ministerier och instanser som deltar i genomförandet av programmet, utgående från ett förslag som utarbetats på regional nivå, bereda ett programförslag som föreläggs statsrådet för godkännande. Statsrådet godkänner programmet för Finlands del med stöd av 3 § 10 punkten i reglementet för statsrådet (262/2003). Innan den gemensamma förvaltningsmyndigheten lämnar programförslaget till Europeiska kommissionen för godkännande ska det ha godkänts med samma innehåll i alla stater som deltar i programmet. Arbets- och näringsministeriet svarar för förhandlingar om programförslaget med Europeiska kommissionen och kan för Finlands del i det slutliga programmet godkänna sådana ändringar av ringa betydelse som kommissionen kräver. Förfarandet är detsamma som iakttas vid beredningen av strukturfondsprogrammen. Innan ändringarna godkänns för Finlands del konsulterar ministeriet programmets gemensamma förvaltningsmyndighet och andra berörda nationella myndigheter och sammanslutningar.

Enligt artikel 7.1 i kommissionens tillämpningsförfordning får den gemensamma förvaltningsmyndigheten efter godkännande från övervakningskommittén göra sådana anpassningar av finansieringstabellen för ett program som innebär att högst 20 procent av den gemenskapsfinansiering som avsatts för ett prioriterat område kan överföras till ett annat prioriterat område. När det gäller gemenskapsfinansiering av tekniskt stöd kräver en överföring dock alltid skriftligt godkän-

nande från Europeiska gemenskapernas kommission. Sådana ändringar i finansieringstabellen som gäller den nationella medfinansieringen förutsätter inte godkännande från kommissionen om inte den minimiandel på 10 procent underskrids som anges i artikel 20 i kommissionens tillämpningsförfordning.

Enligt artiklarna 7.2 och 7.3 får kommissionen dessutom göra andra ändringar i programmet antingen på eget initiativ i samförstånd med övervakningskommittén eller alternativt på motiverad begäran från övervakningskommittén.

I Finland iakttas samma förfarande både när program utarbetas och när de ändras. Innan övervakningskommittén lägger fram ett förslag eller godkänner en ändring som görs på initiativ från kommissionen, ska statsrådet godkänna ändringen. Kravet gäller emellertid inte sådana ändringar i programmet eller i dess finansieringstabell som är av liten betydelse. Sådana är t.ex. beslut att överföra högst 20 procent av den finansiering som anslagits för det prioriterade området till ett annat prioriterat område, som övervakningskommittén i fråga om gemenskapsfinansieringen kan godkänna utan kommissionens samtycke. Även sådana till betydelsen ringa ändringar som görs till följd av utvärderingen efter halva tiden av programmet kan göras utan statsrådsbehandling, om inte de inverkar på statsbudgeten.

4 §. Gemensam förvaltningsmyndighet. Enligt artikel 10.1 i ENPI-förordningen ska de gemensamma operativa programmen genomföras genom samfällad förvaltning av en gemensam förvaltningsmyndighet som är placerad i en medlemsstat. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten får biträdas av ett gemensamt tekniskt sekretariat. Enligt artikel 10.3 avses med gemensam förvaltningsmyndighet varje offentlig eller privat myndighet eller offentligt eller privat organ, inbegripet staten själv, på nationell, regional eller lokal nivå, som utsetts gemensamt av de medlemsstater och de partnerländer som omfattas av ett gemensamt operativt program och som har finansiell och administrativ förmåga att förvalta gemenskapsstöd och rättslig kapacitet att ingå de avtal som krävs för tillämpningen av förordningen. Förvaltningsmyndigheter för de gemensamma operativa pro-

gram som genomförs i Finland är de finländska landskapsförbund som har utsetts gemensamt av de stater som deltar i programmet. Dessa landskapsförbund är sådana samkommuner som avses i kommunallagen (365/1995). Gemensam förvaltningsmyndighet för programmet Sydöstra Finland-Ryssland är Sydkarelen förbund, för programmet Karelia Norra Österbottens förbund och för programmet Kolarctic Lapplands förbund.

5 §. Den gemensamma förvaltningsmyndighetens uppgifter. Bestämmelser om uppgifterna för de gemensamma förvaltningsmyndigheter som förvaltar gemensamma operativa program finns i ENPI-förordningen och i kommissionens tillämpningsförfordning. Enligt artikel 10.4 i ENPI-förordningen ska den gemensamma förvaltningsmyndigheten ha ansvar för att det gemensamma operativa programmet förvaltas och genomförs i enlighet med principen om sund teknisk och ekonomisk förvaltning och för att säkerställa transaktionernas laglighet och korrekthet. I detta syfte ska den införa lämpliga system och standarder för förvaltning, tillsyn och redovisning.

Enligt artikel 10.5 ska förvaltnings- och kontrollsystemet för ett gemensamt operativt program medföra att förvaltnings-, certifierings- och revisionsfunktionerna uppdelas på lämpligt sätt, antingen genom en ändamålsenlig funktionsuppdelning inom förvaltningsmyndigheten eller genom att separata certifierings- och revisionsorgan utses.

Inom de program som genomförs i Finland har det landskapsförbund som är gemensam förvaltningsmyndighet också ansvaret för nationella uppgifter som rör beviljande, utbetalning och förvaltning av den statliga medfinansieringen och för inspektioner i anslutning därtill. Bestämmelser om dessa uppgifter finns i den föreslagna lagen.

6 §. Övervakningskommitté. Enligt artikel 11.2 i ENPI-förordningen ska bestämmelser om övervakningskommitténs sammansättning och funktioner utfärdas i kommissionens tillämpningsförfordning. I artikel 4.2 d i kommissionens tillämpningsförfordning sägs att sammansättningen av övervakningskommittén ska anges i det gemensamma operativa programmet. Enligt artikel 11.1 i tillämp-

ningsförordningen ska övervakningskommittén omfatta företrädare som av varje deltagande land har fått fullmakt att inom ramen för kommitténs befogenheter fatta alla beslut som rör det gemensamma operativa programmet. En företrädare för den gemensamma förvaltningsmyndigheten är sekreterare för övervakningskommittén. Enligt artikel 11.2 är det viktigt att de deltagande länderna sörjer för att det civila samhället på lämpligt sätt är representerat så att de olika lokala intressegrupperna blir nära knutna till genomförandet av det gemensamma operativa programmet. Övervakningskommittéerna för de gemensamma operativa program som genomförs i Finland har lika många medlemmar från alla stater som deltar i programmet. En företrädare för Europeiska kommissionen har observatörsställning i kommittén.

Övervakningskommitténs medlemmar väljer i enlighet med artikel 12.3 i kommissionens tillämpningsförordning en ordförande för kommittén. Till ordförande får väljas en medlem i kommittén, en företrädare för den gemensamma förvaltningsmyndigheten eller en utomstående person. Väljs kommitténs ordförande bland kommitténs medlemmar bibehåller ordföranden sin rätt att rösta i kommittén. Om ordföranden är en företrädare för förvaltningsmyndigheten eller en utomstående har ordföranden inte rätt att rösta. Enligt preliminära diskussioner ska ordförandeskapet för de program som genomförs i Finland cirkulera mellan företrädare för centralförvaltningen i de stater som deltar i programmet.

Statsrådet utnämner enligt 6 § 2 mom. i den föreslagna lagen övervakningskommitténs finländska medlemmar bland personer som har föreslagits av programområdets landskapsförbund, utrikesministeriet eller arbets- och näringsministeriet. För att övervakningskommittéerna ska vara effektiva och ha god handlingskraft kommer de att ha betydligt färre medlemmar än övervakningskommittéerna för de nuvarande grannskapsprogrammen. I kommittén representerar de finländska medlemmarna den central- och regionalförvaltning som är av betydelsen för hela programmet. Detta förutsätter att ståndpunkterna sammanjämkas på förhand både inom

central- och regionförvaltningen. För sammanjämningen svarar arbets- och näringsministeriet inom centralförvaltningen och respektive landskapsförbund på regionnivå.

I 7 § föreslås bestämmelser om övervakningskommitténs uppgifter. I sin verksamhet utövar kommittén offentlig makt i enlighet med 124 § i grundlagen. Enligt lagrummet kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Övervakningskommitténs finländska medlemmar arbetar under tjänsteansvar. Ansvar omfattar straffrättsligt tjänsteansvar och skadeståndsansvar för offentliga samfund och tjänstemän enligt skadeståndslagen. I paragrafen föreslås dessutom en hänvisning till förvaltningslagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och språklagen. I fråga om programmet Kolarctic tillämpas dessutom samiska språklagen (1086/2003).

Eftersom övervakningskommittén utövar offentlig makt enligt grundlagen och i kommittén förutom de finländska medlemmarna också ingår personer som har utsetts av de andra stater som deltar i programmet, föreslås i 5 mom. att kommittén ska fatta sina beslut enhälligt. Enligt artikel 12.2 i kommissionens tillämpningsförordning får övervakningskommittén fatta beslut om vissa frågor genom omröstning. Dessa frågor gäller i synnerhet val av projekt som ska finansieras och fastställande av stödbelopp. Vid omröstningen förfogar varje stat som deltar i programmet över en röst. Inom de program som genomförs i Finland har man dock på grund av suveränitetsbestämmelsen i 1 § 1 mom. i grundlagen gått in för att övervaknings- och urvalskommittéernas ska fatta sina beslut enhälligt. På urvalskommitténs arbete i Norra Lapplands område tillämpas dessutom den samiska språklagen bestämmelser om samernas rätt att använda sitt eget språk hos myndigheter.

7 §. Övervakningskommitténs uppgifter. Bestämmelser om övervakningskommitténs uppgifter finns i artikel 13 i kommissionens tillämpningsförordning. Övervakningskom-

mittén ska enligt artikel 13.1 godkänna den gemensamma förvaltningsmyndighetens arbetsprogram, besluta om budgeten för tekniskt stöd, vid varje möte utvärdera den dagliga förvaltning av programmet som utförs av den gemensamma förvaltningsmyndigheten och följa framstegen mot de mål som uppställts för programmet på grundval av rapporter som den gemensamma förvaltningsmyndigheten lämnat in. Övervakningskommittén utnämner en urvalskommitté eller fler urvalskommittéer, om det i programmet har angetts att separata urvalskommittéer ska tillsättas för olika prioriterade områden eller ansökningsomgångar.

Övervakningskommittén ska besluta om urvalskriterierna för projekten och fastställa urvalskommitténs yttrande, som avses i 9 § 2 mom. i den föreslagna lagen, angående valet av projekt och beviljande av finansiering. Om övervakningskommittén i fråga om detta vill avvika från urvalskommitténs yttrande genom att låta bli att fastställa ett yttrande av urvalskommittén som förordar beviljande av stöd, ska övervakningskommittén enligt artikel 13.2 i kommissionens tillämpningsförfordning skriftligen motivera sitt beslut och lämna in beslutet till Europeiska gemenskapernas kommission för godkännande. Detta blir i praktiken aktuellt endast i undantagsfall. Ett exempel kunde vara att en sådan stödmottagare föreslås få stöd, som enligt en företrädare för centralförvaltningen inte är berättigad till stöd eller inte är tillförlitlig. Eftersom de stater som deltar i programmet enligt artiklarna 27.2 och 27.3 i sista hand bär ansvaret för sådana gemenskapsmedel som man i fall av missbruk inte lyckas driva in av en stödmottagare i staten, kunde en företrädare för centralförvaltningen ha rätt att hindra att stöd beviljas trots ett positivt yttrande av urvalskommittén. Enligt 9 § 2 mom. i den föreslagna lagen får en insats beviljas stöd inom ramen för programmet endast om urvalskommittén har förordat finansieringen.

Övervakningskommitténs mandatperiod fortgår till dess att Europeiska gemenskapernas kommission har godkänt slutrapporten om genomförandet. Enligt artikel 43.2 c utför kommissionen en slutredovisning av finansieringen utgående från slutrapporten senast den 31 december 2016, dvs. tre år efter pro-

gramperiodens slut. Enligt artikel 46.2 i kommissionens tillämpningsförfordning påverkar det faktum att ett program har avslutats inte kommissionen rätt att senare göra finansiella korrigeringar beträffande den gemensamma förvaltningsmyndigheten eller stödmottagarna, om det vid kontroller som görs efter dagen för avslutandet visar sig att det stödberättigande slutbeloppet för programmet eller projekten måste ändras.

Övervakningskommitténs beslut om urvalskriterierna för insatser som finansieras av det gemensamma operativa programmet och om valet av insatser och finansieringen av dem är till sin karaktär beredande och ändring i beslutet får inte sökas genom särskilda besvär. Ändring får sökas först i den gemensamma förvaltningsmyndighetens slutliga beslut om valet av insats och dess finansiering.

8 §. Urvalskommitté. De urvalskommittéer som tillsätts för gemensamma operativa program motsvarar till sina uppgifter de förvaltningskommittéer för operativa program inom målet europeiskt territoriellt samarbete som avses i 35 § i den nya strukturfondslagen. Enligt artikel 13.1 d i kommissionens tillämpningsförfordning ska övervakningskommittén tillsätta urvalskommittéerna. Enligt artikel 15.2 f ska företrädare för den gemensamma förvaltningsmyndigheten fungera som ordförande och sekreterare för urvalskommittéerna.

I programdokumentet kan det anges att en urvalskommitté tillsätts för hela programperioden. Det kan också bestämmas att separata urvalskommittéer tillsätts för olika prioriterade områden eller ansökningsomgångar. Eftersom de projekt som finansieras inom ramen för programmet ska motsvara de regionala utvecklingsmålen för programområdet, föreslås i paragrafen att urvalskommitténs finländska medlemmar ska vara personer som har föreslagits av programrådets landskapsförbund eller av andra myndigheter på regionnivå som svarar för regionens utveckling. Sådana myndigheter är vissa statliga myndigheter på regional nivå samt samkommunerna på samma sätt som inom de nuvarande grannskapsprogrammen. Övervakningskommittén godkänner urvalskom-

mittens arbetsordning när kommittén utnämns.

I 9 § föreslås bestämmelser om urvalskommittén uppgifter. I sin verksamhet utövar urvalskommittén sådan offentlig makt som avses i 124 § i grundlagen. Enligt lagrummet kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Urvalskommitténs finländska medlemmar arbetar under tjänsteansvar. Ansvar för omfattet straffrättsligt tjänsteansvar och skadeståndsansvar för offentliga samfund och tjänstemän enligt skadeståndslagen. I paragrafen föreslås dessutom hänvisningar till förvaltningslagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och språklagen. På urvalskommitténs arbete i Norra Lapplands område tillämpas dessutom sen samiska språklagens bestämmelser om samernas rätt att använda sitt eget språk hos myndigheter.

Eftersom urvalskommittén utövar offentlig makt enligt grundlagen och i kommittén förutom de finländska medlemmarna också ingår personer som har utsetts av de andra stater som deltar i programmet, föreslås i 4 mom. på grund av suveränitetsbestämmelsen i 1 § 1 mom. i grundlagen att kommittén ska fatta sina beslut enhälligt.

9 §. Urvalskommitténs uppgifter. Urvalskommitténs huvudsakliga uppgift är att till övervakningskommittén avge yttrande om lämpligheten av insatserna för de gemensamma operativa programmen och om finansieringen av dem. Enligt artikel 13.2 i kommissionens tillämpningsförfordning får övervakningskommittén avvika från urvalskommitténs yttrande endast på motiverade grunder. Detta kräver också förhandsgodkännande av Europeiska kommissionen. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten bereder ärenden inför behandling i urvalskommittén. Förvaltningsmyndigheten ska redan i beredningsskedet förhandla om projektet med de myndigheter som är av betydelse för insatsen och koppla dem till utvärderingen. Exempelvis beträffande teknologiprojekt ska man förhandla med avdelningen för teknologisk

utveckling vid berörda TE-central och vid behov med TEKES.

Urvalskommittén kan i det gemensamma programdokumentet eller genom beslut av övervakningskommittén tilldelas även andra beredande uppgifter. Dessa kan gälla exempelvis beredning av de innehållsliga tyngdpunkterna för ansökningsomgångarna.

Urvalskommitténs yttrande är av beredande karaktär. Därför föreslås i 4 mom. att ändring i det inte får sökas genom särskilda besvär.

10 §. Vissa verkställighetsarrangemang. I paragrafen föreslås bestämmelser enligt vilka arbets- och näringsministeriet och det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet för ett gemensamt operativt program ska ha rätt att avtala om sådana verkställighetsarrangemang som gäller gemensamma operativa program. Bestämmelserna motsvarar 42 § i den nya strukturfondslagen. Rätten är begränsad till frågor som inte hör till området för lagstiftningen eller inte annars har avsevärd betydelse eller som inte heller annars kräver riksdagens samtycke.

Arbets- och näringsministeriet får enligt 1 mom. avtala med myndigheterna i de övriga stater som deltar i programmet och med Europeiska gemenskapernas kommission om de nödvändiga arrangemang som gäller verkställigheten av programmet genom att med dem ingå avtal av typen samförståndsavtal (Memorandum of Understanding). Avtalen kan gälla bl.a. praktiska arrangemang kring den ekonomiska förvaltningen av programmen. Behörigheten att avtala om sådana verkställighetsarrangemang föreslås inom statsrådet ankomma på arbets- och näringsministeriet, till vars ansvarsområde dessa frågor hör från och med ingången av 2008.

Det landskapsförbund som är gemensamt förvaltningsmyndighet för ett gemensamt operativt program föreslås enligt 2 mom. ha rätt att ingå avtal som gäller förvaltning av program med Europeiska gemenskapernas kommission och med myndigheterna i de övriga stater som deltar i programmet. Enligt artikel 10.1 i kommissionens tillämpningsförfordning ingår Europeiska gemenskapernas kommission en finansieringsöverenskommelse med varje partnerstat som deltar i programmet. Inom program som genomförs i Finland är det Ryssland. I finansieringsöver-

enskommelsen förbinder sig partnerstaten till innehållet i det programdokument som fogas till överenskommelsen samt till de arrangemang som i partnerstaten behövs för att genomföra programmet, t.ex. skattefrihet för stöd och den gemensamma förvaltningsmyndighetens uppgifter. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten får underteckna finansieringsöverenskommelsen för egen del. Då skapar överenskommelsen en rättslig ram mellan förvaltningsmyndigheten och partnerstaten. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten måste eventuellt ingå avtal som gäller finansförvaltning och förvaltning av program också med Europeiska gemenskapernas kommission och myndigheterna i övriga stater som deltar i programmet (Sverige, Norge, Ryssland). Sådana arrangemang kan komma i fråga exempelvis om någon annan stat som deltar i programmet, förutom Finland, beslutar att ge förvaltningsmyndigheten i uppdrag att förvalta sin nationella medfinansiering av programmet. Utöver de avtal som avses i den föreslagna paragrafen ingår den gemensamma förvaltningsmyndigheten stöдавtal med den samordnande stödmottagaren för varje insats som finansieras inom ett program.

3 kap. Ekonomisk förvaltning

11 §. Beviljande av finansiering och tillhörande uppgifter. I 1 mom. föreslås bestämmelser om den gemensamma förvaltningsmyndighetens uppgifter i ärenden som gäller beviljande gemenskapsfinansiering och motsvarande statliga medfinansiering. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten beviljar gemenskapens medfinansiering för insatsen. Den ska i unionens medlemsstater och i partnerstaterna användas i enlighet med programmet. Ett villkor för beviljandet är att urvalskommittén har förordat det i ett yttrande som avses i 9 § 2 mom. i den föreslagna lagen och att yttrandet har fastställts av övervakningskommittén i enlighet med 7 § 1 mom. Innan finansiering beviljas ska den gemensamma förvaltningsmyndigheten förvissa sig om att insatsen och de genomförandekostnader som stöds är stödberättigande enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning och det gemensamma operativa programmet.

I 2 mom. föreslås en allmän bestämmelse om de bestämmelser som ska tillämpas på stöd som beviljas med stöd av 1 mom. Det föreslås att bestämmelserna i 4 kap. i regionutvecklingslagen ska tillämpas i fråga om beviljande, utbetalning, tillsyn, inspektion och återkrav av stöd. I 2 mom. föreslås dessutom en hänvisning till statsunderstödslagen (688/2001) som ska tillämpas om inte något annat bestäms i regionutvecklingslagen eller i denna lag eller i Europeiska gemenskapens lagstiftning. I lagen föreslås vissa specialbestämmelser som finns även i regionutvecklingslagen, såsom 13–15 § i lagförslaget. Utgångspunkten är att landskapsförbundet i tillämpliga delar ska tillämpa bestämmelserna i regionutvecklingslagen på uppgifterna i 1 mom. Landskapsförbundet beviljar både Europeiska gemenskapens medfinansiering och motsvarande statliga medfinansiering för insatsen. I regionutvecklingslagen finns bestämmelser om stödmottagare, användningen av stöd, allmänna förutsättningar för beviljande av stöd, godtagbara kostnader, stödets belopp, ansökan om stöd, beviljande av stöd, återkrav av stöd, arbets- och näringsministeriets återkravs rätt, förhöjning av belopp som återkrävs samt frist för återkrav samt preskriptionstid. Enligt 21 § i regionutvecklingslagen tillämpas statsunderstödslagen om inte något annat bestäms i regionutvecklingslagen. Detta innebär att statsunderstödslagen på ett kompletterande sätt tillämpas på exempelvis stödets belopp, de allmänna förutsättningarna för beviljande av stöd, ansökan om stöd, stödmottagarens utredningsskyldighet, beslutet, utbetalningen och användningen av stöd, stödmottagarens skyldighet att lämna uppgifter samt återbetalningen av, räntan och dröjsmålsräntan på och kvittningen av statsunderstöd.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om beviljande av statens medfinansiering i sådana fall då det i urvalskommitténs yttrande, som fastställts av övervakningskommittén, föreslås att någon annan insats än de som avses i 23 § 1 mom. i regionutvecklingslagen ska beviljas finansiering. Behörigheten att bevilja insatsen statlig medfinansiering ankommer då på någon annan myndighet än ett landskapsförbund. Detta gäller i första hand andra investeringsprojekt än sådan anskaffning av an-

läggningsstillgångar för utveckling av infrastrukturen som avses i lagrummet. I sådana fall beviljas den statliga medfinansieringen för insatsen av en myndighet inom det förvaltningsområde till vilket insatsen i fråga hör. Innan ett beslut om beviljande fattas ska arbets- och näringsministeriet anförtro en behörig underordnad eller en myndighet inom ett annat förvaltningsområde rätten att bevilja den statliga medfinansieringen av anslaget under arbets- och näringsministeriets huvudtitel i statsbudgeten. På beslut om beviljande, tillsyn, uppföljning och återkrav tillämpas i dessa fall lagstiftningen inom berörda förvaltningsområde i stället för regionutvecklingslagen.

Bestämmelser om betalningar till gemensamma operativa program finns i artiklarna 24–26 i kommissionens tillämpningsförfordning. Enligt artikel 24 i tillämpningsförfordningen gör Europeiska gemenskapernas kommission det första budgetmässiga åtagandet för programmet när kommissionen antar programmet. Därefter ska kommissionen årligen senast den 31 mars göra ett budgetmässigt åtagande för programmet. Åtagandet baserar sig på programmets fastställda finansieringstabell, de framsteg som gjorts inom ramen för programmet och tillgängliga medel.

Enligt artikel 25.1 i tillämpningsförfordningen ska kommissionen ta med alla betalningar till den gemensamma förvaltningsmyndigheten i det äldsta av de budgetmässiga åtaganden som står till förfogande. När det äldsta av de årliga delåtagandena helt förbrukats får nästa delåtagande börja utnyttjas. Betalningarna ska göras i euro till det gemensamma operativa programmets bankkonto. Betalningarna får ske i form av förhandsfinansiering eller slutbetalning.

På budgetmässiga åtaganden enligt europeiska gemenskapernas budgetförfarande tillämpas i fråga om gemensamma operativa program den s.k. n+3-regeln. Bestämmelser om regeln finns i artikel 166.3 i budgetförfordningen (ändrad 13 december 2006, 1995/2006). Det budgetmässiga åtagandet återkallas och medlen återgår till annan användning inom gemenskapsbudgeten utan särskilda åtgärder om kommissionen inte har använt det senast inom de tre följande kalen-

derår som följer efter det år då åtagandet ingicks för betalning av förhandsfinansiering eller om någon redovisning av utgifterna inte har lämnats. Denna n+3-regel tillämpas alltså på kommissionens betalningar till den gemensamma förvaltningsmyndigheten. Inom strukturfondsprogrammen ska medlen användas inom två år efter att det budgetmässiga åtagandet ingåtts (n+2).

I artikel 26.1 i kommissionens tillämpningsförfordning sägs att efter det att Europeiska gemenskapernas kommission har gjort det budgetmässiga åtagandet för det berörda året, kan den gemensamma förvaltningsmyndigheten begära att kommissionen ska betala högst 80 procent av beloppet till programmets bankkonto i form av förhandsfinansiering. Från och med programmets andra år ska ansöka om förhandsfinansiering åtföljas av den preliminära ekonomiska årsrapporten. Rapporten ska omfatta alla utgifter och inkomster det föregående kalenderåret och den preliminära budgeten för den gemensamma förvaltningsmyndighetens åtaganden och utgifter under det kommande året. En extern revisor behöver inte ännu i det här skedet styrka den ekonomiska rapporten. När kommissionen har granskat rapporten, utvärderat programmets verkliga finansieringsbehov och kontrollerat att anslagen är disponibla, ska den helt eller delvis betala ut den begärda förhandsfinansieringen.

Enligt artikel 26.2 får den gemensamma förvaltningsmyndigheten under årets lopp begära att kommissionen betalar ut hela eller en del av skillnaden mellan det budgetmässiga åtagandet och den förhandsfinansiering som redan betalats ut som ytterligare förhandsfinansiering. Ansökan om ytterligare förhandsfinansiering ska åtföljas av en delrapport som visar att den redan beviljade förhandsfinansieringen inte täcker de utgifter som uppkommit eller sannolikt kommer att uppkomma under året. Det är fråga om förhandsfinansiering om begäran inte har styrkts av en extern revisionsrapport.

Enligt artikel 26.3 ska kommissionen årligen under det andra halvåret stämma av tidigare utbetalningar av förhandsfinansiering mot faktiska kostnader som styrkts i en extern revisionsrapport. Utgående från avstämningen gör kommissionen nödvändiga finan-

siella korrigeringar genom vilka den utbetalda förhandsfinansieringen omvandlas till slutliga betalningar och belopp som fortfarande saknas betalas ut. Samtidigt återkrävs förhandsfinansiering som betalats ut till för stort belopp.

12 §. Bestämmelser som tillämpas på användning av stöd, stödbeloppet, ansökan om och beviljande av stöd. I paragrafen föreslås hänvisningar till bestämmelserna om strukturfondsmedel och motsvarande statliga medfinansiering till operativa program inom målet europeiskt territoriellt samarbete i 4 kap. i regionutvecklingslagen samt till statsunderstödslagen, övrig nationell lagstiftning och Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Bestämmelser om stödberättigande kostnader för insatser som finansieras inom gemensamma operativa program finns i artiklarna 33-36 i kommissionens tillämpningsförfordning.

Bestämmelser om stödberättigande i fråga om kostnader som finansieras av budgeten för tekniskt stöd inom ett gemensamt operativt program finns i artikel 33 i tillämpningsförfordningen. Föresättning för stödberättigande enligt artikel 33.1 är att kostnaderna har uppkommit under programmets löptid, som enligt definitionen i artikel 42 ska börja tidigast den 1 januari 2007 och upphöra senast den 31 december 2016.

Enligt artikel 36.1 i tillämpningsförfordningen ska de stödberättigande utgifterna för insatsen ha uppkommit under stödskontraktets löptid.

Bestämmelser om stödberättigande kostnader i fråga om varje insats tas med i bilagan till det stödskontrakt som den gemensamma förvaltningsmyndigheten ingår med den samordnande stödmottagaren. De tillämpliga bestämmelserna finns i artikel 14 i bilaga II till den stödkontraktsmodell som har fogats till den praktiska handlingen för upphandlingsförfaranden inom ramen för externa åtgärder (PraG-handboken). Bestämmelserna blir bindande för stödmottagarna när stödskontraktet undertecknas.

En allmän föresättning för stödberättigande enligt artikel 14.1 i bilagan är att kostnaderna är nödvändiga för att genomföra insatsen, att man kommit överens om dem i stödskontraktet och att de överensstämmer med

principerna om en sund ekonomisk förvaltning särskilt i fråga om kostnadseffektiviteten. De ska de facto ha orsakats för den samordnande stödmottagaren eller övriga stödmottagare inom insatsen under tiden för genomförandet. Upphandlingskontrakt kan dock ingås redan innan tiden för genomförandet av insatsen har börjat. Kostnaderna ska betalas innan slutrapporten för insatsen slutförs. Detta krav gäller inte sådana kostnader som har uppkommit på grund av slutrapporten eller attesteringen och slutbedömningen av de slutliga kostnaderna. Kostnaderna ska antecknas i den samordnande stödmottagarens eller stödmottagarens bokföring eller skattedeklaration och de ska vara identifierbara, verifierbara och över dem ska finnas verifikat i original.

Enligt artikel 14.2 i bilagan är följande kostnader stödberättigande förutsatt att tillämpliga bestämmelser om offentlig upphandling har iakttagits:

- lönekostnader för den personal som är knuten till insatsen. Nivån får i regel inte överskrida den nivå som stödmottagaren normalt följer;

- resekostnader, inkvarteringskostnader och dagtraktamentskostnader för personal. Nivån får inte överskrida den nivå som stödmottagaren normalt följer. Dagtraktamenten som ersätter även inkvarteringskostnader får inte överstiga de maximibelopp som Europeiska kommissionen offentliggjorde vid tidpunkten för ingåendet av överenskommelsen;

- kostnader för förvärv eller hyra av varor och utrustning (ny eller begagnad) som anskaffats för insatsen samt kostnader för tjänster som anskaffats till gängse marknadspriser;

- kostnader för förbrukningsvaror;

- utgifter för underentreprenad;

- kostnader som är en direkt följd av bestämmelserna i stödskontraktet (information, utvärdering, revision, översättningar, kopiering, försäkringar osv.) inklusive finansiella kostnader såsom kostnader för överföring av och säkerhet för medel.

I budgeten för insatsen får enligt artikel 14.3 i bilagan ingå en reserv med tanke på oväntade kostnader. Den får inte överskrida fem procent av insatsens direkta kostnader. Den får endast användas med tillstånd av

programmets gemensamma förvaltningsmyndighet.

Administrativa omkostnader kan ersättas med ett belopp som är högst sju procent av de stödberättigande kostnaderna för insatsen. Omkostnaderna är inte stödberättigande om stödmottagaren får verksamhetsunderstöd för annan verksamhet av Europeiska gemenskapernas kommission.

Naturaprestationer är enligt artikel 14.5 i bilagan inte stödberättigande kostnader och de räknas inte in i stödmottagarens självfinansieringsandel. Lönekostnaderna för stödmottagarens personal som är knuten till insatsen anses inte vara naturaprestationer och de är stödberättigande när de ingår i insatsens budget. Stödmottagaren ska förbinda sig till sådana personalutgifter i den beskrivning av insatsen som ingår i stödkontraktet.

Enligt artikel 14.6 i bilagan är följande kostnader inte stödberättigande:

- skulder och avsättningar för förluster eller skulder;
- räntor;
- kostnader som redan ersatts i ett annat sammanhang;
- förvärvskostnader för mark eller byggnader, om de inte är nödvändiga för genomförandet av insatsen. I sådana fall ska äganderätten överföras till den slutliga stödmottagaren och/eller lokala partner senast då insatsen avslutas;
- valutakursförluster;
- skatter, däribland mervärdesskatt, utom i de fall då stödmottagaren inte är berättigad att få tillbaka de betalda skatterna och den tillämpliga rättsliga grunden tillåter ersättning av skatter;
- krediter till tredje part.

Bestämmelser om stödberättigande utgifter när det gäller den statliga medfinansieringen enligt regionutvecklingslagen finns i lagens 25 §. Där sägs att då det bedöms om kostnaderna är godtagbara ska förutom bestämmelserna i lagen beaktas även Europeiska gemenskapens lagstiftning. Genom statsrådets förordning om finansiering av regionutvecklingsåtgärder (1225/2002) har det utfärdats närmare bestämmelser om slag och belopp för godtagbara kostnader. Enligt förordningen är naturaprestationer i vissa fall stödberättigande kostnader. Inom gemensamma opera-

tiva program är naturaprestationer dock inte stödberättigande med stöd av Europeiska gemenskapens lagstiftning. Stödberättigandet i fråga om stödmottagarens personalkostnader har beskrivits ovan.

I 23-29 § i regionutvecklingslagen finns bestämmelser om de godtagbara kostnaderna i fråga om statens medfinansiering, användning av stöd, stödets belopp, ansökan och stöd och beviljande av stöd. Närmare bestämmelser om detta finns dessutom i statsrådets förordning om finansiering av regionutvecklingsåtgärder (1225/2002).

Enligt 23 § 1 mom. i regionutvecklingslagen kan statens medfinansiering inom ramen för anslag som tagits in i statsbudgeten beviljas för utvecklingsprojekt som syftar till utveckling av regioner och främjande av näringspolitiskt samarbete mellan kommunerna i en region (regionalt utvecklingsstöd) samt för anskaffning av anläggningstillgångar för utveckling av en regions infrastruktur (infrastrukturellt investeringsstöd). Enligt 2 mom. kan ett landskapsförbund använda regionalt utvecklingsstöd också för utvecklingsprojekt som de själva genomför. Enligt 4 mom. får stöd inte användas som ett allmänt verksamhetsstöd, utan stöd beviljas som understöd. Paragrafens 3 mom., enligt vilket arbets- och näringsministeriet får använda medel, tillämpas inte i praktiken i fråga om de gemensamma operativa programmen.

Enligt 24 § 1 mom. i regionutvecklingslagen är en allmän förutsättning för beviljande av stöd att det är motiverat med beaktande av de mål som har uppställts för användningen av understödet. En förutsättning för beviljandet är dessutom att projektet är förenligt med gemenskapsrätten och det ifrågavarande programmet. I 2 mom. sägs dessutom att den urvalskommitté som har tillsatts för genomförandet av programmet ska ha förordnat finansieringen av projektet.

Enligt 25 § 1 mom. i regionutvecklingslagen beviljas projektstöd enligt en kostnads-kalkyl som har godkänts av den som beviljar stödet, på basis av godtagbara, nödvändiga och till beloppet rimliga utgifter. Från projektets utgifter dras av sådana intäkter som direkt härrör från eller har samband med projektet. Då det bedöms om kostnaderna är godtagbara ska, utöver regionutvecklingsla-

gen, beaktas vad som i Europeiska gemenskapens lagstiftning bestäms om stödberättigande utgifter. Den har beträffande de gemensamma operativa programmen beskrivits ovan.

Enligt 26 § 1 mom. i regionutvecklingslagen får stödet inte täcka det fulla beloppet av kostnaderna för projektet. Den som ansöker om stöd ska själv delta i de kostnader som orsakas av projektet, om det inte finns särskilda skäl att avvika från detta. Vid beviljande av stöd av medel från Europeiska gemenskapens strukturfonder ska på de ur fonderna beviljade andelarnas maximibelopp tillämpas vad som föreskrivs i Europeiska gemenskapens lagstiftning samt i det regionala strukturfondsprogrammet för projektet. Den sistnämnda bestämmelsen tillämpas inte på gemensamma operativa program eftersom de inte finansieras med medel från strukturfonderna. Enligt paragrafens 2 mom. kan stöd beviljas endast för kostnader som har uppkommit efter ansökan om stöd.

Enligt 27 § 1 mom. i regionutvecklingslagen söks stöd enligt Interreg-programmet hos det landskapsförbund som är förvaltnings- och utbetalningsmyndighet. Enligt 3 mom. ska av ansökan framgå projektets samband med programmet, för beviljandet av stödet korrekta och tillräckliga uppgifter om stödets användningsändamål samt om övriga omständigheter som den beviljande myndigheten behöver känna till för att avgöra ansökan. Stöd från de gemensamma operativa programmen söks hos det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet för programmet på ansökningsblanketter som fastställts av övervakningskommittén.

I 28 § sägs att om den nationella offentliga medfinansieringen för ett projekt i sin helhet kommer från kommuner, kan landskapsförbundet som infrastrukturellt investeringsstöd för projektet bevilja delfinansieringen från Europeiska gemenskapens strukturfonder. På gemenskapens stöd för gemensamma operativa program tillämpas också till denna del regionutvecklingslagens bestämmelser om delfinansiering från strukturfonderna.

Om delfinansiering ur strukturfondsmedel inom ett operativt program i enlighet med 29 § 1 mom. i regionutvecklingslagen beviljas för att stödja projekt vars nationella offentli-

ga medfinansiering huvudsakligen kommer från någon annan statlig myndighet än arbets- och näringsministeriet, gäller i fråga om beviljandet av delfinansieringen ur strukturfondsmedlen i tillämpliga delar vad som föreskrivs om stöd genom nationell offentlig medfinansiering. Enligt 2 mom. beviljar det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet inom ett operativt program för målet europeiskt territoriellt samarbete det stöd som betalas med strukturfondsmedel till regioner som avses i det operativa programmet. Om programmet geografiskt omfattar någon annan medlemsstat av Europeiska unionen, beviljar det landskapsförbund som är förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet stödet ur strukturfondsmedlen att användas utanför Finland. Förbundet kan dessutom för projekt inom en region som avses i programdokumentet bevilja den statliga medfinansiering som motsvarar strukturfondsmedlen, om landskapsförbunden inom programområdet skriftligen har avtalat om saken. Avsikten är att ett sådant avtal ska ingå i de gemensamma operativa programmen.

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om stödberättigande utgifter. Genom dessa bestämmelser för enhetligas de bestämmelser om stödberättigande som tillämpas på gemenskapsfinansieringen och motsvarande statliga medfinansiering.

13 §. Utbetalning av stöd. I paragrafen föreslås bestämmelser om utbetalning av stöd. Stödet betalas enligt huvudregeln i 1 mom. ut i efterskott på ansökan utifrån de godtagbara kostnaderna i en eller flera rater, om inte annat kommer sig av 3 eller 4 mom.

I 2 mom. föreslås specialbestämmelser om stödmottagarens skyldighet att lämna uppgifter.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om förskott och om att stödet betalas ut till den samordnande stödmottagaren. Efter det att den gemensamma förvaltningsmyndigheten har undertecknat ett stödkontrakt angående insatsen med den samordnande stödmottagaren, betalar myndigheten ut ett förskott till stödmottagaren. Förskottet får inte vara högre än 80 procent av det stöd som angivits i den budget som fastställts för insatsens första

år. För att minimera risken för återkrav ska förskottet i allmänhet vara mindre än det. Till övriga stödmottagare som deltar i insatsen betalar den samordnande stödmottagaren ut den gemenskapsfinansiering som enligt insatsens budget hör till dem.

Finska statens medfinansiering som motsvarar gemenskapsfinansieringen betalas ut till den samordnande stödmottagaren enligt bestämmelserna i 4 kap. i regionutvecklingslagen. Den samordnande stödmottagaren kan vara antingen en finländsk eller utländsk instans. Beviljas den statliga medfinansieringen i enlighet med 12 § 3 mom. i den föreslagna lagen av någon annan än den gemensamma förvaltningsmyndigheten, tillämpas på utbetalningen de bestämmelser med stöd av vilka medlen har beviljats. Målet är också då att förfarandena vid utbetalning av gemenskapsfinansiering och motsvarande statliga medfinansiering till insatsen ska vara så enhetliga som möjligt.

På grund av skillnader i de bestämmelser som tillämpas på gemenskapsfinansieringen och den motsvarande statliga medfinansieringen varierar de förskott som betalas ur olika källor. Situationen var densamma redan inom de grannskapsprogram som genomfördes under programperioden 2004–2006. Då betalades medfinansieringen från strukturfonderna till stödmottagarna mot verifikat som uppvisades i efterskott. Regionalt utvecklingsstöd har man enligt 16 § i finansieringsförordningen undantagsvis kunnat betala ut i förskott för högst 30 procent av det stöd som projektet beviljats. Det föreslås att en motsvarande bestämmelse om det förskott som hänför sig till statlig medfinansiering ska tas in i paragrafens 4 mom.

14 §. Återkrav. På återkrav av den gemenskapsfinansiering och motsvarande statliga medfinansiering som avses i den föreslagna lagen tillämpas bestämmelserna om strukturfondsmedel och motsvarande statliga medfinansiering i 4 kap. i regionutvecklingslagen. De fall då det landskapsförbund som är gemensam förvaltningsmyndighet ska besluta att utbetalningen av stöd ska upphöra och att redan utbetalt stöd ska återkrävas räknas upp i 32 § 1 mom. i regionutvecklingslagen. Detta kommer i fråga bland annat om det för beviljandet, utbetalningen eller övervakning-

en av understödet har lämnats felaktiga eller vilseledande uppgifter, om understödet har använts för något annat ändamål än vad det har beviljats för, om understödstagaren väsentligen har underlåtit att följa villkoren eller om understödet har beviljats eller utbetalats på oriktiga grunder. Understödet ska också återkrävas om den egendom som har förvärvats med det har överlåtits innan fem år har förflutit från den dag då understödet betalades ut eller om det i ägandeförhållandena inom verksamhet som fått understöd i form av infrastrukturellt investeringsstöd under samma tid har skett sådana ändringar som avses i lagen. Enligt 32 § 2 mom. i regionutvecklingslagen kan landskapsförbundet besluta att understödet helt eller delvis ska återkrävas om understödstagaren inte har iakttagit villkoren i understödsbeslutet eller om understödstagaren har blivit föremål för en utökningsåtgärd, försatts i likvidation eller konkurs eller därmed jämförbar ställning som definieras i momentet.

Enligt 33 § i regionutvecklingslagen kan arbets- och näringsministeriet, om inte annat bestäms i 3 och 4 mom., besluta att strukturfondsmedel eller motsvarande statliga medel eller enbart statliga medel som har utbetalts till ett landskapsförbund ska återkrävas helt eller delvis, om förbundet har använt medlen för något annat ändamål än vad de har beviljats för eller brutit mot bestämmelserna om användningen av medlen eller mot villkoren i beslutet om anvisande av medlen. Bestämelsen tillämpas på gemensamma förvaltningsmyndigheter för gemensamma operativa program i fråga om den statliga medfinansiering som motsvarar gemenskapsfinansieringen. I 27 § föreslås bestämmelser om statens regressrätt i sådana fall då staten har ålagts att återbetala Europeiska gemenskapernas kommission gemenskapsmedel.

Gemenskapsbestämmelserna om återkrav av gemenskapsmedel finns i artikel 27 i kommissionens tillämpningsförordning. De beskrivs i motiveringen till den föreslagna lagens 11 §.

15 §. Ansvar för stöd som inte återkrävs. I paragrafen föreslås specialbestämmelser om ansvaret för stöd som inte återkrävs i vissa fall. Bestämmelserna grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning.

Enligt artikel 27.1 i kommissionens tillämpningsförfordning ska den gemensamma förvaltningsmyndigheten ansvara för att ogrundade eller icke stödberättigande utgifter återkrävs. En sådan andel av de återkrävda medlen som motsvarar den finansieringsandel som gemenskapen avsatt för programmet ska återbetalas till Europeiska gemenskapernas kommission. I artikel 27.2 i tillämpningsförfordningen sägs att om återkravet gäller en stödmottagare som är etablerad i en medlemsstat och om den gemensamma förvaltningsmyndigheten inte har kunnat återvinna det utbetalade stödbeloppet inom ett år efter utfärdandet av betalningskravet, är ifrågasättande medlemsstat skyldig att återbetala det icke-indrivna beloppet till den gemensamma förvaltningsmyndigheten. Därefter får medlemsstaten återkräva det betalda beloppet av den stödmottagare som betalningskravet gällde.

I artikel 27.3 sägs att om den stödmottagare av vilken ett belopp återkrävs är etablerad i en partnerstat, övertar Europeiska kommissionen ansvaret för indrivningen om förvaltningsmyndigheten inte har kunnat driva in beloppet inom ett år efter utfärdandet av betalningskravet. Kommissionen återkräver beloppen hos stödmottagaren eller hos de nationella myndigheterna i partnerstaten. Den finländska förvaltningsmyndigheten blir inte slutgiltigt ansvarig för de medel som återkrävs om den har iakttagit tillräcklig omsorg vid indrivningen. Om den gemensamma förvaltningsmyndigheten inte tillräckligt effektivt har försökt återkräva stödet, ska myndigheten enligt artikel 27.6 i stället för medlemsstaten eller Europeiska kommissionen vara ansvarig för de belopp som inte har kunnat drivas in.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om finska statens ansvar i ovan nämnda fall och i 2 mom. bestämmelser om statens regressrätt. Efter det att staten har betalat det belopp som saknas till den gemensamma förvaltningsmyndigheten, överförs rätten att hos stödmottagaren driva in de utbetalda beloppen till staten.

4 kap.

Tillsynen över gemensamma operativa program

16 §. *Den gemensamma förvaltningsmyndighetens tillsynsplikt.* Den gemensamma förvaltningsmyndigheten för ett gemensamt operativt program ansvarar för genomförandet av programmet. En central uppgift enligt 11 § i den föreslagna lagen är att bevilja och betala ut gemenskapens medfinansiering. I paragrafen föreskrivs att den gemensamma förvaltningsmyndigheten svarar för den allmänna tillsynen över beviljandet och utbetalningen av stöd.

Den gemensamma förvaltningsmyndigheten ska när stöd betalas ut försäkra sig om att stödet betalas ut enligt villkoren i beslutet om beviljande. Därför får myndigheten i samband med ansökningen om utbetalning av stödmottagaren sådan nödvändig information som behövs för utbetalningen. Som regel utövar myndigheten tillsyn över villkoren för utbetalningarna på grundval av den information den får. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten är skyldig att försäkra sig om att den insats som stöds uppfyller kraven i nationella bestämmelser och i gemenskapens bestämmelser. Myndigheten är också skyldig att inhämta behövlig ytterligare information för att försäkra sig om att utgifterna är stödberättigande. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten beviljar också statlig medfinansiering för insatsen i enlighet med regionutvecklingslagen. Om urvalskommittén har förordat att ett sådant projekt ska beviljas stöd som landskapsförbundet inte enligt regionutvecklingslagen är bemyndigat att bevilja stöd, beviljas den statliga medfinansieringen av en myndighet inom något annat förvaltningsområde enligt bestämmelserna om det egna förvaltningsområdets stödsystem. Av regionutvecklingslagen framgår den gemensamma förvaltningsmyndighetens behörighet att utöva tillsyn över stödet. Den föreslagna bestämmelsen är till denna del informativ och motsvarar bestämmelsen i 49 § i den nya strukturfondslagen.

Om någon annan myndighet än det landskapsförbund som är gemensam förvaltningsmyndighet beviljar statlig medfinansiering för insatsen, ansvarar myndigheten för tillsynen över de medel som den beviljat. Enligt 17 § i den föreslagna lagen har den gemensamma förvaltningsmyndigheten dock rätt att inom de program som den förvaltar göra inspektioner som gäller användningen av den nationella offentliga medfinansieringen. Vid inspektionen av en enskild insats måste inspektionen gälla hela insatsen och dess finansiering.

Enligt artikel 37.1 i kommissionens tillämpningsförfordning ska den gemensamma förvaltningsmyndigheten varje år fastställa en revisionsplan för de insatser som den finansierar. Den första planen fastställs för programmets andra år. Enligt artikel 37.2 ska de kontroller som avses i punkt 1 göras genom att bekanta sig med handlingar eller genom att på platsen kontrollera insatser som har valts ut enligt en slumpmässig statistisk urvalsmetod. Urvalsmetoderna ska grunda sig på internationellt erkända revisionsnormer, och riskfaktorer som rör insatsens värde, typ av åtgärd och stödmottagare samt andra relevanta faktorer ska beaktas. Urvalet ska vara tillräckligt representativt för att man ska få rimliga garantier vad gäller den gemensamma förvaltningsmyndighetens direkta kontroller av om de utgifter som deklarerats för projekten verkligen har gjorts, är korrekta och uppfyller kriterierna för stödberättigande.

17 §. Den gemensamma förvaltningsmyndighetens inspektionsrätt. I paragrafen föreslås i likhet med 58–60 § i den nya strukturfondslagen bestämmelser om den gemensamma förvaltningsmyndighetens inspektionsrätt. Inom de gemensamma operativa programmen finns inte separata revisionsmyndigheter och attesterande myndigheter såsom inom strukturfondsprogrammen.

Den gemensamma förvaltningsmyndighetens inspektionsrätt omfattar förutom gemenskapens medel även inspektioner som avser användningen av motsvarande nationella offentliga medfinansiering inom hela programområdet. När en enskild insats inspekteras gäller inspektionsrätten hela insatsen och dess finansiering. Bestämmelser om inspek-

tioner som görs i andra stater som deltar i programmet föreslås i 23 §.

I paragrafen föreslås bestämmelser som motsvarar 50 § 2 och 3 mom. och 58 § 2 mom. i den nya strukturfondslagen. Bestämmelserna gäller den gemensamma förvaltningsmyndighetens rätt att bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att för dess räkning utföra en inspektion samt bestämmelser som tillämpas på dessa revisorer.

18 §. Inspektionsmetoder och inspektionsprinciper. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 53 § 1 mom. i den nya strukturfondslagen.

19 §. Rätt att få uppgifter. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar 63 § 1 mom. i den nya strukturfondslagen. I 2 mom. förpliktas den gemensamma förvaltningsmyndigheten att för kännedom till arbets- och näringsministeriet lämna rapporter om de inspektioner som avses i 17 §. Bestämmelsen behövs eftersom finska staten i vissa fall ansvarar för att gemenskapens medel återbetalas till den gemensamma förvaltningsmyndigheten och för genomförandet av den inspektionsrätt som arbets- och näringsministeriets har enligt 24 § i den föreslagna lagen.

20 §. Utlämnande av uppgifter. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 55 § i den nya strukturfondslagen.

21 §. Rättigheterna för den som utför inspektioner och skyldigheterna för den som är föremål för inspektion. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 56 § i den nya strukturfondslagen.

22 §. Handräckning. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 57 § i den nya strukturfondslagen.

23 §. Inspektioner i andra stater som deltar i programmet. Det landskapsförbund i Finland som är gemensam förvaltningsmyndighet för ett gemensamt operativt program svarar enligt artikel 10 i ENPI-förordningen och artikel 15 i kommissionens tillämpningsförfordning för genomförandet av programmet inom hela programområdet som förutom områden i Finland omfattar områden inom Ryska federationen. Till programområdet för programmet Kolarctic hör också områden i en annan medlemsstat (Sverige) och i en annan stat (Norge). I 17–22 § i den föreslagna

lagen kan man inte föreskriva om rättigheter som gäller inspektioner eller om skyldigheterna för dem som är föremål för inspektioner annat än i fråga om inspektioner som utförs i Finland. Andra stater som deltar i ett gemensamt operativt program ska i sin nationella lagstiftning se till att den gemensamma förvaltningsmyndigheten kan fullgöra de skyldigheter som den har enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning. I fråga om inspektioner som den gemensamma förvaltningsmyndigheten utför i Sverige och Norge tillämpar länderna sina nationella bestämmelser om inspektioner som utförs av förvaltningsmyndigheter, revisionsmyndigheter och attesterande myndigheter för strukturfondsprogrammen inom målet europeiskt territoriellt samarbete. Ryska Federationen förbinder sig i finansieringsöverenskommelsen med Europeiska gemenskapernas kommission, som den gemensamma förvaltningsmyndigheten enligt artikel 10.1 i kommissionens tillämpningsförfordning får kontrasignera, att för det egna områdets del sörja för den gemensamma förvaltningsmyndighetens verksamhetsbetingelser. Bestämmelser om inspektionsrätten och inspektionsprinciperna ska ingå i det programdokument som fogas till finansieringsöverenskommelsen.

Största delen av de inspektioner som avses i 23 § i den föreslagna lagen görs i praktiken av en myndighet i den andra staten eller av en oberoende revisor som bemyndigats av den gemensamma förvaltningsmyndigheten.

24 §. Arbets- och näringsministeriets inspektionsrätt. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 61 § i den nya strukturfondslagen.

25 §. Attestering av utgifter. Inom gemensamma operativa program är det inspektörer som är auktoriserade revisorer i den stat där de är etablerade och som utsetts av de stödmottagare som deltar i insatsen som sörjer för de primära kontrollerna genom vilka det kontrolleras om de utgifter som den samordnande stödmottagaren har uppgivit för den gemensamma förvaltningsmyndigheten är faktiska, exakta och stödberättigande. Revisorerna ska vara medlemmar i den internationella revisorsorganisationen (International Federation of Accountants), en nationell medlemsförening eller i sitt kontrakt med den samordnande stödmottagaren förbinda sig att

iaktta IFAC:s krav och etiska regler. Finländska medlemmar i IFAC är KHT-yhdistys – Föreningen CGF ry och GRM-revisorer rf. De kostnader som föranleds av attesteringen tas med i den budget som fastställs för insatsen.

Till PraG-handboken har fogats standardblanketter för attesteringsuppdraget och attesteringsrapporten.

Attesteringen görs i regel i den stat där kostnaderna har uppkommit. Därför är det nödvändigt att inom insatserna med tanke på attesteringen utse flera inspektörer eller alternativt en revisionsammanslutning som är auktoriserad i alla stater där de stödmottagare som deltar i insatsen är belägna. Stödmottagare som deltar i insatsen ser till att de kostnader som de uppgett har attesterats innan en betalningsansökan sänds till den samordnande stödmottagaren. Den samordnande stödmottagaren svarar för att attesteringsrapporter om alla de kostnader som den uppgett för den gemensamma förvaltningsmyndigheten fogas till betalningsansökan.

5 kap. Särkilda bestämmelser

26 §. Datasystemet för övervakning av gemensamma operativa program. Programmets gemensamma förvaltningsmyndighet ansvarar för upprätthållandet av datasystemet för övervakning av programmet. Enligt artikel 10.4 i ENPI-förordningen ska den ha ansvar för att det gemensamma operativa programmet förvaltas och genomförs och för att säkerställa transaktionernas laglighet och korrekthet. I detta syfte ska den införa lämpliga system för kontroll. Den föreslagna paragrafen motsvarar till sitt innehåll bestämmelserna om systemet för övervakning av operativa program inom målet europeiskt territoriellt samarbete i 65 § i den nya strukturfondslagen. I 1 mom. föreslås bestämmelser om de uppgifter som ska införas i övervakningsregistret över de finansierade projekten. I registret införas uppgifter om den som ansöker om stöd, stödbjekt, stödbeslut, stöдавtal, stödutbetalning och stödets effekter samt utförda attesteringar och inspektioner samt åtgärder som vidtagits för att korrigera oegentligheter. Bestämmelsen motsvarar 46 § i den nya strukturfondslagen.

Uppgifter införs endast till den del som de behövs för fullgörandet av de uppgifter som den gemensamma förvaltningsmyndigheten har med stöd av den föreslagna lagen och Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Det landskapsförbund som är gemensam förvaltningsmyndighet ansvarar för införandet av uppgifterna och för deras riktighet. Om någon annan myndighet i enlighet med 12 § 3 mom. i den föreslagna lagen beviljar insatsen sådan statlig medfinansiering som motsvarar gemenskapsfinansieringen, ska den lämna motsvarande uppgifter till den gemensamma förvaltningsmyndigheten för införande i registret.

På uppgifter i övervakningsregistret tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten får lämna ut registeruppgifter till Europeiska gemenskapens institutioner. Detta gäller Europeiska gemenskapernas kommission, revisionsrätten och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF). Rätten att lämna ut uppgifter är begränsad till uppgifter som behövs för tillsynen över beviljandet, utbetalningen och användningen av gemenskapsfinansiering.

Enligt artikel 38 i kommissionens tillämpningsförfordning har kommissionen, OLAF, revisionsrätten och revisorer som bemyndigats av dessa, rätt att med hjälp av kontroller av handlingar eller på platsen granska hur gemenskapens medel har använts av den gemensamma förvaltningsmyndigheten, de samordnande stödmottagarna och stödmottagarna.

I 4 mom. i den föreslagna paragrafen finns bestämmelser om rätten till insyn i fråga om personuppgifter och om deras förvaringstid. Enligt artikel 45 i kommissionens tillämpningsförfordning ska den gemensamma förvaltningsmyndigheten, de samordnande stödmottagarna och stödmottagarna under sju år från och med slutbetalningarna för programmet eller för ett projekt arkivera samtliga handlingar som rör det gemensamma operativa programmet eller ett enskilt projekt. I momentet föreslås att de personuppgifter som finns ett övervakningsregister ska raderas senast efter samma tid. Enligt 35 § i personuppgiftslagen (523/1999) ska ett person-

register som inte längre behövs för den registeransvariges verksamhet förstöras.

På uppgifter i övervakningsregistret tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

27 §. Åläggande av betalningsskyldighet som baserar sig på statens regressrätt. Den föreslagna paragrafen motsvarar i huvudsak 66 § i den nya strukturfondslagen. En förutsättning för statens regressrätt är att en offentlig eller privat organisation eller person som de facto ansvarar för medlen och inte är en myndighet, ett ämbetsverk eller en inrättning som omfattas av statens budgetekonomi har förfarit felaktigt. Begreppet felaktigt förfarande omfattar inte bara gärningar som uppfyller det straffrättsliga rekvisitet utan även exempelvis försummelser eller oaktsamt förfarande även då gärningen inte är straffrättsligt straffbar.

28 §. Ändringssökande. Den föreslagna bestämmelsen gäller sökande av ändring i beslut som fattats av det landskapsförbund som är gemensam förvaltningsmyndighet. Dessa beslut kan överklagas hos förvaltningsdomstolen i enlighet med kommunallagens bestämmelser om samkommuners beslut.

29 §. Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft på sommaren i ärenden som gäller regionutveckling överförs från inrikesministeriet till det nya arbets- och näringsministeriet. Den nya programperioden har formellt inletts redan den 1 januari 2007, men eftersom godkännandet av strategidokumentet och kommissionens tillämpningsförfordning fördröjdes försenas också godkännandet och igångsättningen av de gemensamma operativa programmen. Beredningen av de tre program som genomförs i Finland har emellertid påbörjats redan i mitten av 2006 i enlighet med principerna i den lag som nu förslås.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Avsikten är att en förordning av statsrådet ska utfärdas med stöd av 13 § 2 mom. i den föreslagna lagen. I den utfärdas det närmare bestämmelser om stödberättigande i fråga om utgifter som finansieras inom ramen för gemensamma operativa program. Genom förordning ska bestämmelserna om stödberät-

tigande i artikel 14 i bilaga II till den stödavtalsmodell som fogats till PraG-handboken tillämpas också på den statliga medfinansiering som motsvarar gemenskapsfinansieringen.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft på sommaren 2008. Beredningen av de nya programmen har framskridit så att de ska tillställas kommissionen för godkännande på sommaren 2008. Genomförandet av programmen kunde således börja på hösten 2008.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Gemensam förvaltningsmyndighet för ett gemensamt operativt program är det landshapsförbund som nämns i programdokumentet. Förvaltningsmyndighetens uppgifter framgår av den föreslagna 5 §, där de specificeras genom hänvisningar till Europeiska gemenskapens lagstiftning och bestämmelser i den föreslagna lagen. Den föreslagna regleringen står i överensstämmelse med 121 § 2 mom. i grundlagen enligt vilket bestämmelser om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag.

Enligt den föreslagna 6 § ska det för varje gemensamt operativt program finnas en övervakningskommitté. Kommittén ska förvisa sig om att genomförandet av det gemensamma operativa programmet är effektivt och av tillfredsställande kvalitet och fullgöra de uppgifter som den har enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Enligt 8 § i lagförslaget finns för varje gemensamt operativt program också en eller flera urvalskommittéer som tillsätts av övervakningskommittén och enligt 9 § ska urvalskommittén inrikta och samordna den gemenskapsfinansiering och statliga medfinansiering som programmet har anvisats. Urvalskommittén ska också avge yttrande om lämpligheten av insatserna för de gemensamma operativa programmen och om finansieringen av dem. En insats kan inte beviljas stöd inom ramen för programmet om inte urvalskommittén har förordat finansieringen. I ett utlåtande som binder innehållet i ett beslut

om beviljande av finansiering är det enligt grundlagsutskottets mening (GrUU 11/2002 rd) inte fråga om betydande utövning av offentlig makt.

Både övervakningskommittén och urvalskommittén utövar offentlig makt och utför myndighetsuppgifter.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rätts säkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter. Övervaknings- och urvalskommittéernas uppgifter baserar sig till de centrala delarna på Europeiska gemenskapens lagstiftning och tillsättandet av dem är nödvändigt för att förverkliga partnerskapet inom de gemensamma operativa programmen. Det föreslås att organens uppgifter skall fastställas i lag. Medlemmarna arbetar under tjänsteansvar och på dem tillämpas förvaltningslagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och språklagen. Enligt grundlagsutskottet (GrUU 42/2005 rd och 11/2006 rd) är det inte längre nödvändigt att med anledning av 124 § i grundlagen ta in hänvisningar gällande saken. I den föreslagna lagen har detta dock ansetts vara nödvändigt för tydlighetens skull eftersom det i dessa organ också ingår utländska medlemmar. Det föreslås att man på övervakningskommitténs finländska medlemmar ska tillämpa bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar samt skadeståndslagens bestämmelser om offentliga samfunds och tjänstemäns skadeståndsansvar.

I övervakningskommittén och urvalskommittén ingår också medlemmar från de andra stater som deltar i programmet. Med hänsyn till kommittéernas utövande av offentlig makt är detta av betydelse för suveränitetsbestämmelsen i 1 § 1 mom. i grundlagen. Urvalskommittén deltar i bedömningen av finansieringen av projekt och utför andra beredande uppgifter som anges i programmet eller som övervakningskommittén gett den i uppdrag. Den har dock inte inspektionsrättigheter eller annan kontrollmakt. Kommittén

fattar beslut med enhällighet. Enligt grundlagsutskottets praxis utgör motsvarande arrangemang inte något konstitutionellt problem (GrUU 40/2000 rd). Övervakningskommittén skall förvissa sig om att genomförandet av det operativa programmet är effektivt och av tillfredsställande kvalitet. I denna egenskap granskar och godkänner övervakningskommittén kriterierna för hur de program som finansieras väljs ut, fastställer urvalskommitténs yttrande om projektens lämplighet för programmen och om finansieringen av dem, övervakar förverkligandet av målen och resultaten samt godkänner årsrapporter och slutrapporter om genomförandet. Uppgifterna innebär inte inspektionsrättigheter eller annan kontrollmakt. Övervakningskommittén ska fatta sina beslut enhälligt. Arrangemanget är inte problematiskt med hänsyn till grundlagen.

Enligt 10 § 1 mom. i den föreslagna lagen får arbets- och näringsministeriet rätt att avtala om vissa nödvändiga arrangemang som gäller genomförandet av förvaltningen av gemensamma operativa program med vissa internationella organ. Grundlagsutskottet har i sin praxis uppställt vissa krav när det gäller att ge myndigheter rätt att ingå avtal (exempelvis GrUU 48/2005 rd). Av 94 § 1 mom. i grundlagen följer att myndigheter inte med stöd av en vanlig lag kan ges rätt att ingå avtal i ärenden som kräver riksdagens godkännande. Befogenheten får inte vara obegränsad vare sig i fråga om den som får befogenheten eller i fråga om dess innehåll. Dessutom måste befogenheten säga ut vilka subjekt inom folkrätten som avtalet ingås med. Förslaget måste anses uppfylla dessa krav. Motsvarande bestämmelse om den gemensamma förvaltningsmyndighetens befogenheter finns i 10 § 2 mom. i den föreslagna lagen. Enligt grundlagsutskottets praxis utgör motsvarande arrangemang inte något konstitutionellt problem (GrUU 40/2000 rd).

I den föreslagna lagen ingår förbud mot sökande av ändring. I 7 § 4 mom. i den föreslagna lagen sägs att i ett beslut av övervakningskommittén som gäller urvalskriterierna för de insatser som finansieras inom ramen för ett gemensamt operativt program eller i ett beslut av övervakningskommittén om fastställande av urvalskommitténs yttrande

som avser val och finansiering av insatserna får ändring inte sökas genom särskilda besvär. Ett beslut om urvalskriterierna för en insats är till sin juridiska karaktär ett förberedande förvaltningsbeslut som bereder valet av de insatser som ska stödas och som hör samman med beslutet om beviljande av finansiering efter ändamålsenlighetsprövning. Den som beviljar stöd har prövningsrätt angående beviljandet av stöd och det belopp som beviljas och ett beslut om beviljande får överklagas. Förbudet mot att särskilt överklaga övervakningskommitténs beslut som fastställer urvalskommitténs yttrande om insatsernas lämplighet för de gemensamma operativa programmen och om finansieringen av dem inverkar inte heller på de grunder som anges i föregående stycke på lagförslagets behandlingsordning.

Enligt 9 § 2 mom. avger urvalskommittén yttrande om lämpligheten av de insatser som genomförs för de gemensamma operativa programmen och om finansieringen av dem. Kommittén kan också ha sådana andra förberedande uppgifter som anges i det gemensamma operativa programmet eller som övervakningskommittén gett den i uppdrag. I 9 § 4 mom. i lagförslaget ingår ett förbud mot att söka ändring i beslut som gäller urvalskommitténs ställningstagande. Det är förbjudet att "särskilt" söka ändring, vilket betyder att det också till denna del är möjligt att söka ändring i samband med huvudärendet när den gemensamma förvaltningsmyndigheten fattar beslut om beviljande av finansiering för insatsen. Kommitténs beslut innebär ett ställningstagande till möjligheten att få en ekonomisk förmån, där beviljandet är helt beroende av det beviljande organets prövning. Det är således inte fråga om en rättighet av så permanent karaktär eller med ett så starkt behov av rättssäkerhet att den skulle omfattas av 21 § 1 mom. i grundlagen (se GrUU 16/2000 rd, s. 4). Det föreslagna förbudet mot ändringssökande inverkar således inte på lagförslagets behandlingsordning (se GrUU 40/2000).

Enligt 26 § i den föreslagna lagen kommer man att behandla även personuppgifter enligt personuppgiftslagen i systemet för övervakning av programmen. Bestämmelsen hör samman med skyddet för privatlivet i 10 § 1

mom. i grundlagen. Enligt den utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Enligt grundlagsutskottets praxis (t.ex. GrUU 14/2002 rd, s. 2, GrUU 27/2006 rd, s. 2) begränsas dock lagstiftarens rörelsefrihet av att skyddet för personuppgifter delvis omfattas av skyddet för privatliv, som tryggas i samma moment. Det är i det stora hela fråga om att lagstiftarna ska trygga denna rättighet på ett sätt som kan anses godtagbart med tanke på systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna som helhet. Lagstiftaren är i sin prövning bunden av att det för registreringar är viktigt att reglera åtminstone syfte, innehållet i de registrerade personuppgifterna, tillåtna användningsändamål, inbegripet uppgifternas tillförlitlighet, och förvaringstiden för uppgifterna i personregistren samt den registrerades rättsskydd. Regleringen av dessa faktorer på lagnivå skall dessutom vara omfattande och detaljerad (t.ex. GrUU 51/2002 rd, s. 2/I och GrUU 35/2004 rd, s. 2/II).

I den föreslagna 26 § finns bestämmelser om uppgifternas användningsändamål, detaljerade bestämmelser om de uppgifter som registreras samt bestämmelser om utlämnande av uppgifter, rätten till insyn och uppbevaringstiden. Arrangemanget är inte problematiskt med tanke på grundlagen. Grundlagsutskottet har inte heller i praktiken ansett att motsvarande arrangemang skulle vara problematiskt med tanke på grundlagen (GrUU 40/2000).

Med stöd av vad som anförts ovan anser regeringen att den föreslagna lagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om förvaltning av samarbetet vid de yttre gränserna

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utarbetandet och genomförandet av gemensamma operativa program inom det gränsöverskridande samarbetet vid Europeiska gemenskapens yttre gränser som inom ramen för det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet samfinansieras från Europeiska gemenskapernas budget och på utarbetandet och genomförandet av dessa program samt på beviljande, förvaltning, tillsyn och inspektion av gemenskapsfinansiering och motsvarande statliga medfinansiering.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med:

1) *gemensamt operativt program* ett sådant gränsöverskridande program, bestående av olika prioriterade områden, som inom ramen för det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet samfinansieras från Europeiska gemenskapernas budget; programmet genomförs gemensamt av Finland, de övriga länder som deltar i programmet och områden som angränsar till dessa inom de programområden som anges i Europeiska gemenskapens lagstiftning;

2) *gemenskapsfinansiering* finansiering från Europeiska gemenskapens budget av gemensamma operativa program inom ramen för det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet;

3) *nationell offentlig medfinansiering* statens, kommunernas och andra offentliga samfunds medfinansiering som motsvarar gemenskapsfinansieringen;

4) *statlig medfinansiering* finska statens medfinansiering som motsvarar gemenskapsfinansieringen och som avser ett gemensamt operativt program;

5) *stöd* till stödmottagaren riktad finansiering av gemensamma operativa program från Europeiska gemenskapernas budget inom ramen för det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet och motsvarande nationell offentlig medfinansiering;

6) *partnerstat* en stat som deltar i ett gemensamt operativt program och som nämns i bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1638/2006 om fastställande av allmänna bestämmelser för upprättandet av ett europeiskt grannskaps- och partnerskapsinstrument;

7) *prioriterat område* en sådan åtgärdshelhet som ingår i ett gemensamt operativt program och för vilken det fastställs mål och finansiering;

8) *stödmottagare* offentlig- eller privaträttsliga aktörer, organ eller företag med ansvar för att initiera och genomföra insatser;

9) *samordnande stödmottagare* offentlig- eller privaträttsliga aktörer, organ eller företag med ansvar för att initiera och genomföra insatser som har utsetts av de stödmottagare som deltar i insatsen; och

10) *insats* ett projekt eller en grupp av projekt som valts ut under den gemensamma förvaltningsmyndighetens ansvar enligt de kriterier som fastställts av övervakningskommittén och som den samordnande stödmottagaren samt en eller flera stödmottagare genomför i syfte att uppnå målen för det prioriterade området.

2 kap.

Gemensamma operativa program och förvaltningen av dem

3 §

Gemensamt operativt program

Insatser som samfinansieras inom ramen för det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet genomförs genom gemensamma operativa program. Om utarbetande, innehåll, godkännande och ändring av programmen bestäms i Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Landskapsförbunden inom programområdet ska utarbeta ett förslag som gäller det gemensamma operativa programmet i samarbete med de behöriga myndigheterna i övriga stater som deltar i programmet och de statliga myndigheterna, kommunerna och övriga offentligrättsliga och privaträttsliga juridiska personer som deltar i genomförandet av programmet.

Arbets- och näringsministeriet ska i samarbete med övriga ministerier, landskapsförbunden inom programområdet och andra sammanslutningar som deltar i genomförandet av programmet, utgående från de förslag som avses i 2 mom., utarbeta ett programförslag som föreläggs statsrådet för godkännande av Finland. Statsrådet beslutar om godkännandet av programförslaget för Finlands del.

När ett gemensamt operativt program ändras, ska bestämmelserna om utarbetande och godkännande av programförslag iaktas i tillämpliga delar. Övervakningskommittén för det gemensamma operativa programmet kan dock besluta om ändringar som är av liten betydelse.

4 §

Gemensam förvaltningsmyndighet

Gemensam förvaltningsmyndighet för ett gemensamt operativt program är det landskapsförbund som nämns i programdokumentet.

5 §

Den gemensamma förvaltningsmyndighetens uppgifter

Den gemensamma förvaltningsmyndigheten har ansvaret för att det gemensamma operativa programmet förvaltas och genomförs i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning inom hela programområdet fullgör de uppgifter som den har enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning. Dessutom fullgör den gemensamma förvaltningsmyndigheten i enlighet med denna lag nationella uppgifter avseende det gemensamma operativa programmet.

Ett landskapsförbund som är gemensam förvaltningsmyndighet ska organisera sin förvaltning så att de uppgifter som hänför sig till det gemensamma operativa programmet genomförande, finansförvaltning och funktion för intern kontroll separeras och anförtros oavhängiga enheter.

6 §

Övervakningskommitté

För varje gemensamt operativt program ska det finnas en övervakningskommitté. De stater som deltar i programmet ska komma överens om tillsättandet av kommittén och dess sammansättning. I fråga om sammansättningen och medlemmarna iaktas dessutom bestämmelserna i Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Statsrådet utnämner övervakningskommitténs finländska medlemmar. De finländska medlemmarna ska vara personer som har utsetts av programrådets landskapsförbund, utrikesministeriet samt arbets- och näringsministeriet.

På förvaltningskommitténs arbete tillämpas bestämmelserna i förvaltningslagen (434/2003) och språklagen (423/2003). I fråga om offentligheten gäller för kommitténs handlingar och verksamhet bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och i Europeiska gemenskapens lagstiftning. På förvaltningskommittén

téns arbete tillämpas dessutom den samiska språklagen (1086/2003).

På de finländska kommittémedlemmarna tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar och skadeståndslagens bestämmelser om skadeståndsansvar för offentliga samfund och tjänstemän.

Övervakningskommittén ska fatta sina beslut enhälligt.

7 §

Övervakningskommitténs uppgifter

Övervakningskommittén ska säkerställa att genomförandet av det gemensamma operativa programmet är effektivt och av tillfredsställande kvalitet samt fullgöra de uppgifter som den har enligt Europeiska gemenskapernas lagstiftning. Övervakningskommittén fastställer genom sitt beslut urvalskommitténs yttrande som avses i 9 § 2 mom.

Kommitténs mandatperiod fortgår till dess att Europeiska gemenskapernas kommission har godkänt slutrapporten om genomförandet av det gemensamma operativa programmet.

I ett beslut av övervakningskommittén som gäller urvalskriterierna för de insatser som finansieras inom ramen för ett gemensamt operativt program eller fastställande av urvalskommitténs yttrande som avser val och finansiering av insatserna får ändring inte särskilt sökas genom besvär.

8 §

Urvalskommitté

Övervakningskommittén tillsätter en eller flera urvalskommittéer som ska genomföra ett gemensamt operativt program. Bestämmelser om tillsättandet av dessa kommittéer finns i Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Urvalskommitténs finländska medlemmar ska vara personer som har föreslagits av programrådets landskapsförbund och andra myndigheter på regionnivå som är ansvariga för utvecklingen av programområdet.

På urvalskommitténs arbete tillämpas bestämmelserna i förvaltningslagen och språk-

lagen. På offentligheten i fråga om urvalskommitténs handlingar och verksamhet gäller bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet samt Europeiska gemenskapens lagstiftning. På urvalskommitténs arbete tillämpas dessutom den samiska språklagen.

På övervakningskommitténs finländska medlem tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar samt bestämmelserna om ett offentligt samfunds och tjänstemans ersättningsansvar.

Urvalskommittén ska fatta sina beslut enhälligt.

9 §

Urvalskommitténs uppgifter

Urvalskommittén samordnar och inriktar den gemenskapsfinansiering och den statliga medfinansiering som har anvisats för programmet och utför de övriga uppgifter som den har enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning och det gemensamma operativa programmet.

Urvalskommittén avger yttrande om hur insatserna lämpar sig för de gemensamma operativa programmen och om finansieringen av dem. En insats kan beviljas finansiering inom ramen för programmet endast om urvalskommittén har förordat finansieringen.

Övervakningskommittén kan ge urvalskommittén i uppdrag att utföra också andra förberedande uppgifter som gäller genomförandet av det gemensamma operativa programmet.

I beslut som gäller urvalskommitténs ställningstaganden får ändring inte sökas genom besvär.

10 §

Vissa verkställighetsarrangemang

Arbets- och näringsministeriet kan i ärenden som inte hör till området för lagstiftningen eller inte annars har avsevärd betydelse eller som inte annars kräver riksdagens samtycke avtala med Europeiska gemenskapernas kommission eller med myndigheterna i de övriga stater som deltar i programmet om

nödvändiga arrangemang som kan anses sedvanliga och som gäller verkställigheten av förvaltningsuppgifterna inom det gemensamma operativa programmet.

Ett landskapsförbund som är gemensam förvaltningsmyndighet kan i ärenden som inte hör till området för lagstiftningen eller inte annars har avsevärd betydelse eller som inte annars kräver riksdagens samtycke avtala med Europeiska gemenskapernas kommission och med myndigheterna i de andra stater som deltar i programmet om nödvändiga arrangemang som krävs enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning och som gäller verkställigheten av förvaltningsuppgifterna inom det gemensamma operativa programmet.

3 kap.

Ekonomisk förvaltning

11 §

Beviljande av finansiering och tillhörande uppgifter

En gemensam förvaltningsmyndighet har uppgift att:

1) för insatsen inom en region som avses i programdokumentet bevilja gemenskapens medfinansiering som i Europeiska unionens medlemsstater och partnerstater ska användas i enlighet med den nationella lagstiftningen, Europeiska gemenskapens lagstiftning och det gemensamma operativa programmet, med beaktande av det yttrande av urvalskommittén som avses i 9 § 2 mom. och som övervakningskommittén har fastställt i enlighet med 7 § 1 mom.;

2) för insatsen inom en region som avses i programdokumentet bevilja den statliga medfinansiering som motsvarar gemenskapsfinansieringen, om landskapsförbunden inom programområdet skriftligen har avtalat om saken;

3) svara för uppföljningen av och tillsynen över insatserna samt för återkrav av medel.

På stöd som ett landskapsförbund beviljat i enlighet med 1 mom. tillämpas i tillämpliga delar det som föreskrivs i 4 kap. i regionutvecklingslagen (602/2002) och i denna lag

om beviljande, utbetalning, tillsyn, inspektion och återkrav av stöd. På stödet tillämpas dessutom statsunderstödslagen (688/2001), om inte något annat bestäms i regionutvecklingslagen eller nedan i denna lag eller i Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Om den myndighet som är behörig att bevilja statlig medfinansiering är någon annan myndighet än ett landskapsförbund ska på det stöd som beviljas av statens medfinansiering tillämpas vad som bestäms annanstans i lag.

12 §

Bestämmelser som tillämpas på användning av stöd, stödbeloppet, ansökan om och beviljande av stöd

På de godtagbara kostnaderna samt användningen av stödet, stödbeloppet, ansökan om och beviljande av stöd tillämpas i tillämpliga delar det som föreskrivs i regionutvecklingslagen och i Europeiska gemenskapens lagstiftning om stöd som betalas av medel från strukturfonderna och om motsvarande statliga medfinansiering i 23–29 §.

Närmare bestämmelser om rätt till stöd för utgifter som finansieras inom ramen för gemensamma operativa program kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Utbetalning av stöd

Stödet betalas retroaktivt i en eller flera poster för faktiska, godtagbara kostnader, om inte annat kommer sig av 3 eller 4 mom. En förutsättning för utbetalningen av den sista posten är att en godtagbar redogörelse för genomförandet av insatsen och användningen av medlen samt genomförandet av finansieringen i enlighet med villkoren i stödbeslutet lämnats in till den myndighet som beviljat stödet.

Till ansökan om utbetalning av stöd ska fogas en specifikation av utgifterna för insatsen och av finansieringen samt hur insatsen framskrider. Ansökan om utbetalning av den sista posten ska göras inom tre månader från det att insatsen slutförts.

Gemenskapens medfinansiering kan betalas i enlighet med Europeiska gemenskapens lagstiftning ut som förhandsfinansiering eller på basis av en ansökan om utbetalning till insatsens samordnande stödmottagare, som svarar för betalningen till övriga stödmottagare som deltar i insatsen.

Bestämmelserna om gemenskapens medfinansiering i 3 mom. tillämpas också på utbetalning av den statliga medfinansiering som motsvarar gemenskapsfinansieringen. Förskottsbeloppet kan dock vara högst 30 procent av det stöd som beviljats av statlig medfinansiering.

14 §

Återkrav

På återkrav av stöd tillämpas bestämmelserna om återkrav av strukturfondsmedel och av motsvarande statliga medfinansiering i 32 § i regionutvecklingslagen samt bestämmelserna om saken i Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Om arbets- och näringsministeriets rätt att genom sitt beslut återkräva de medel som utbetalats till den gemensamma förvaltningsmyndigheten gäller vad som föreskrivs i 33 § i regionutvecklingslagen.

15 §

Ansvar för stöd som inte återkrävs

I fråga om statens skyldighet att betala det gemenskapsstöd till den gemensamma förvaltningsmyndigheten som har utbetalats utan grund och inte återkrävts gäller Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Efter det att staten enligt 1 mom. har betalat ut stödet till den gemensamma förvaltningsmyndigheten har staten rätt att få motsvarande belopp av den samordnande stödmottagaren.

4 kap.

Tillsynen över gemensamma operativa program

16 §

Den gemensamma förvaltningsmyndighetens tillsynsplikt

Den gemensamma förvaltningsmyndigheten ansvarar i enlighet med bestämmelserna i 11 § 2 mom. och i Europeiska gemenskapens lagstiftning för tillsynen och inspektionen när det gäller den gemenskapsfinansiering och motsvarande statliga medfinansiering som den beviljat.

Den gemensamma förvaltningsmyndigheten är i enlighet med bestämmelserna i Europeiska gemenskapens lagstiftning skyldig att inspektera de produkter och tjänster som medfinansierats.

På den gemensamma förvaltningsmyndighetens inspektioner tillämpas bestämmelserna i denna lag och i Europeiska gemenskapens lagstiftning.

17 §

Den gemensamma förvaltningsmyndighetens inspektionsrätt

Den gemensamma förvaltningsmyndigheten har rätt att utföra inspektioner av de myndigheter som beviljas stöd samt stödmottagarna. Inspektionerna gäller användningen av gemenskapsmedel och motsvarande nationell offentlig medfinansiering. Vid inspektionen av en enskild insats gäller inspektionsrätten insatsen och finansieringen av den i dess helhet.

Den gemensamma förvaltningsmyndigheten kan genom ett beslut bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att för dess räkning utföra den inspektion som avses i 1 mom. Revisorn ska vara en sådan godkänd revisor eller revisionssammanslutning som avses i revisionslagen (459/2007) eller i lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999). Revisionssammanslutningen ska utse en ansvarig revisor för inspektionen.

En utomstående sakkunnig kan på begäran av den gemensamma förvaltningsmyndigheten bistå vid inspektionen.

På revisorer och utomstående sakkunniga tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar samt skadeståndslagens bestämmelser om offentliga samfunds och tjänstemäns skadeståndsansvar.

På revisorer och utomstående sakkunniga tillämpas förvaltningslagen, språklagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

18 §

Inspektionsmetoder och inspektionsprinciper

På inspektion och annan tillsyn över förvaltningen och användningen av den finansiering som beviljas av Europeiska gemenskapens medel och av den motsvarande statliga medfinansieringen tillämpas sådana metoder och principer som kan säkerställa att de skyldigheter som följer av Europeiska gemenskapens lagstiftning och kraven på en sund ekonomisk förvaltning iakttas.

19 §

Rätt att få uppgifter

Den gemensamma förvaltningsmyndigheten har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter på begäran få sådana uppgifter om en fysisk eller juridisk person som är nödvändiga för fullgörandet av dess uppdrag och som gäller användningen av gemenskapsfinansiering och motsvarande nationell offentlig medfinansiering samt uppgifter om genomförandet och inspektionen av projektet. I begäran ska de uppgifter som behövs och deras användningsändamål preciseras. Uppgifter som erhållits på detta sätt får inte användas för andra ändamål än de för vilka uppgifterna begärts.

Den gemensamma förvaltningsmyndigheten ska delge arbets- och näringsministeriet de rapporter som gäller inspektioner som avses i 17 § och som myndigheten har utarbetat för Europeiska gemenskapernas kommission.

20 §

Utlämnande av uppgifter

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska tillämpas när uppgifter som erhållits med stöd av denna lag lämnas ut.

Utöver det som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet bestäms om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter får sådana uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden som erhållits vid fullgörandet av uppgifter enligt denna lag lämnas ut till:

1) de myndigheter som svarar för verkställigheten av denna lag, för fullgörandet av uppgifter enligt denna lag;

2) någon annan myndighet eller en utomstående revisor som utför inspektioner enligt denna lag;

3) åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott;

4) Europeiska gemenskapens institutioner, om det är en förutsättning för att en skyldighet som påförts i en gemenskapsrättsakt ska kunna fullgöras eller om det krävs på grund av ett beslut av en gemenskapsinstitution.

Den gemensamma förvaltningsmyndigheten lämnar ut uppgifterna till gemenskapsinstitutionen.

21 §

Rättigheterna för den som utför inspektioner och skyldigheterna för den som är föremål för inspektion

För utförande av en inspektion som avses i 17, 24 eller 25 § är den som är föremål för inspektionen skyldig att utan ogrundat dröjsmål och utan ersättning för inspektören lägga fram alla nödvändiga räkenskapshandlingar samt övrigt material som har samband med användningen av gemenskapsfinansieringen och den motsvarande nationella medfinansieringen samt även i övrigt bistå vid inspektionen.

Inspektören har rätt att omhänderta räkenskapshandlingarna och det övriga material

som avses i 1 mom. om det krävs för inspektionen. Materialet ska återlämnas när det inte längre behövs för inspektionen. På begäran av inspektören ska den som är föremål för inspektion även lämna övriga upplysningar som är nödvändiga för att inspektionen ska kunna utföras på lämpligt sätt.

Inspektören har rätt att i den omfattning som uppdraget förutsätter kontrollera alla de omständigheter som är en förutsättning för att finansiering ska beviljas och utbetalas samt i detta syfte få tillträde till de lokaler som den som är föremål för inspektion besitter eller använder. Inspektion får dock inte utföras på en plats som omfattas av hemfriden.

22 §

Handräckning

Polisen, tullmyndigheterna och skattemyndigheterna ska utan ersättning ge nödvändig handräckning för att en inspektion enligt 17 § ska kunna utföras.

23 §

Inspektioner i andra stater som deltar i programmet

Den gemensamma förvaltningsmyndigheten ska se till att en myndighet eller oberoende revisor i en annan stat som deltar i det gemensamma operativa programmet kan utföra en inspektion som avses i 17 § i den stat som deltar i programmet.

I andra stater som deltar i det operativa programmet tillämpas, i fråga om inspektionsrätten avseende användningen av stöd, rätten att få uppgifter, utlämnandet av uppgifter, rättigheterna för den som utför inspektioner och skyldigheterna för den som är föremål för inspektion, lagstiftningen i den stat där inspektionen utförs samt Europeiska gemenskapens lagstiftning.

24 §

Arbets- och näringsministeriets inspektionsrätt

Arbets- och näringsministeriet får utföra inspektioner som avser användningen av gemenskapsfinansiering och motsvarande nationella offentliga medfinansiering och som gäller de gemensamma förvaltningsmyndigheterna, andra myndigheter som beviljar finansiering och stödmottagare. Vid inspektion av en enskild insats gäller inspektionsrätten insatsen och dess finansiering i dess helhet, i den omfattning som Europeiska gemenskapens lagstiftning förutsätter.

Arbets- och näringsministeriet kan genom ett beslut bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att för dess räkning utföra en inspektion enligt 1 mom. En utomstående sakkunnig kan på begäran av arbets- och näringsministeriet bistå vid inspektionen. För revisorer och utomstående sakkunniga gäller då vad som bestäms i 17 § 2, 4 och 5 mom.

25 §

Attestering av utgifter

De stödmottagare som deltar i insatsen utser tillsammans en eller flera inspektörer som har till uppgift att attestera att de utgifter som en stödmottagare som deltar i insatsen har uppgett är lagliga och korrekta. Inspektören utarbetar en rapport om attesteringen av utgifterna.

Inspektören ska vara en sådan godkänd revisor eller revisionssammanslutning som avses i revisionslagen eller i lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin. En revisionssammanslutning ska utse en ansvarig inspektör för inspektionen.

I fråga om attesteringen av utgifterna och inspektörernas behörighetsvillkor i andra stater som deltar i det operativa programmet tillämpas lagstiftningen i den stat där inspektionen utförs samt Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Den samordnande stödmottagaren ska lämna de rapporter som avses i 1 mom. såsom bilagor till de ansökningar om utbetalning som stödmottagaren har riktat till programmens gemensamma förvaltningsmyndighet.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

26 §

Datasystemet för övervakning av gemensamma operativa program

Den gemensamma förvaltningsmyndigheten ska göra ett övervakningsregister för det gemensamma operativa programmet. Registret gäller de projekt som finansieras. I registret införs de uppgifter som den gemensamma förvaltningsmyndigheten behöver för att fullgöra sina uppdrag, nämligen uppgifter om dem som ansöker om stöd, stödbeslut, stödbeslut, stödbeslut som ingåtts med den samordnande stödmottagaren, stödutbetalning, stödets effekter, utförda attesteringar och inspektioner och om de åtgärder som vidtagits för att korrigera oegentligheter. I övervakningsregistret införs också de uppgifter som Europeiska gemenskapens lagstiftning kräver om förvaltningen och uppföljningen av och tillsynen över de gemensamma operativa programmen. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten svarar för att de uppgifter som lämnas till övervakningsregistret införs i registret och för deras riktighet. I sådana fall som avses i 11 § 3 mom. ska den myndighet som beviljar den statliga medfinansieringen till den gemensamma förvaltningsmyndigheten lämna de uppgifter som avses i detta moment och som gäller den statliga medfinansiering som motsvarar gemenskapsfinansieringen.

I fråga om offentlighet för uppgifterna i övervakningsregistret gäller lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att till en behörig institution i Europeiska gemenskaperna lämna ut sådana registeruppgifter som avses som behövs vid övervak-

ningen av att Europeiska gemenskapens lagstiftning har iakttagits när finansiering från gemenskapen har beviljats.

I fråga om rätten till insyn för en registrerad gäller personuppgiftslagen (523/1999). I personuppgiftslagen avsedda personuppgifter som finns i övervakningsregistret ska raderas senast sju år efter det att Europeiska gemenskapernas kommission har gjort den sista utbetalningen för det gemensamma operativa programmet till Finland.

27 §

Åläggande av betalningsskyldighet som baserar sig på statens regressrätt

Om staten har ålagts att till Europeiska gemenskapernas kommission återbetala gemenskapsmedel, kan arbets- och näringsministeriet genom ett beslut ålägga den gemensamma förvaltningsmyndigheten eller någon annan än en myndighet, ett ämbetsverk eller en inrättning som omfattas av statens budgetekonomi att betala det fulla belopp, inklusive utgifter, som staten betalat kommissionen. En betalning påförs om återbetalningen av medlen beror på att den som förpliktas att betala har förfarit felaktigt.

Om det belopp som ska betalas inte erläggs på den utsatta förfallodagen, ska på beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

28 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut om beviljande, utbetalning och återkrav av stöd enligt denna lag som fattats av en gemensam förvaltningsmyndighet får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med vad som i kommunallagen (365/1995) föreskrivs om sökande av ändring i beslut som fattats av en samkommun.

6 kap.
Ikraftträdande

Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.

29 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 18 april 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Näringsminister *Mauri Pekkarinen*